

**PROGRAM CENTRA PRE DETI A RODINY
BRATISLAVA - UČITEĽSKÁ**

PROGRAM CENTRA PRE DETI
A RODINY
BRATISLAVA - UČITEĽSKÁ
PaedDr. Slavka Oroszová
a tím zamestnancov
1.3.2026

PROGRAM CENTRA PRE DETI A RODINY BRATISLAVA - UČITEĽSKÁ

1. Kontaktné údaje a adresa centra

Centrum pre deti a rodiny Bratislava - Učiteľská
Učiteľská 42
821 06 Bratislava

Riaditeľka centra: PaedDr. Slávka Oroszová
Tel: 02/45 24 85 80
Email: riaditel@detskydomovbratislava.sk

Pohotovostné telefónne číslo: 0917 710 333
(pre prípad náhleho umiestnenia dieťaťa mimo pracovného času)

Ekonomické oddelenie: Tel: 02/45 24 55 60

Sociálne oddelenie: Tel: 0918 488 775; 0908 413 908, 0917 347 497
Email: soc.prac1@detskydomovbratislava.sk
soc.prac2@detskydomovbratislava.sk
soc.prac3@detskydomovbratislava.sk

Ambulancia/terén: Tel: 0918 855 218
Email: ucitelskanp@cdrba.sk

2. Adresa miest vykonávania opatrení

a) Centrum pre deti a rodiny Bratislava - Učiteľská (ďalej len „centrum“), Učiteľská 42, 821 06 Bratislava,

b) V profesionálnej náhradnej rodine v mieste trvalého pobytu profesionálneho náhradného rodiča (ďalej len „PNR“).

3. Účelom centra je vykonávanie

- a) opatrení dočasne nahrádzajúcich dieťaťu jeho prirodzené rodinné prostredie alebo náhradné rodinné prostredie na základe rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti, o nariadení

- neodkladného opatrenia alebo o uložení výchovného opatrenia (ďalej len „pobytové opatrenie súdu“)
- b) výchovných opatrení, ktorými je uložená povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu (§ 12 ods. 1 písm. d) zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kurately v znení neskorších predpisov, ďalej len „zákon o SPODaSK“ a § 37 ods. 2 písm. d) zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine v znení neskorších predpisov, ďalej len „zákon o rodine“, - výchovných opatrení, ktorými je súdom podľa § 37 ods. 4 zákona o rodine uložená povinnosť na zabezpečenie účelu výchovného opatrenia alebo neodkladného opatrenia (ďalej len „ambulantné výchovné opatrenie“),
- c) opatrení na predchádzanie vzniku, prehlbovania a opakovania
- krízových situácií dieťaťa v prirodzenom rodinnom prostredí alebo náhradnom rodinnom prostredí,
  - porúch psychického vývinu, fyzického vývinu alebo sociálneho vývinu dieťaťa z dôvodu problémov v prirodzenom rodinnom prostredí, náhradnom rodinnom prostredí, širšom sociálnom prostredí a v medziľudských vzťahoch na základe dohody po predchádzajúcom písomnom odporúčaní orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

4. Druh, forma vykonávaných opatrení a opis cieľovej skupiny

4.1 Pobytové opatrenia centrum vykonáva

- a) na základe rozhodnutia súdu (§ 49 odst.1 zákona o SPODaSK)
- o nariadení ústavnej starostlivosti
  - o nariadení neodkladného opatrenia
  - o uložení výchovného opatrenia
- b) v naliehavých prípadoch, najmä ak sa dieťa ocitlo bez akejkoľvek starostlivosti alebo ak je život alebo zdravie dieťaťa vážne ohrozené dočasne aj bez rozhodnutia súdu (§49 odst.2 zákona o SPODaSK)

Pobytové opatrenia sú vykonávané pre

- dieťa umiestnené v centre na základe rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti, o nariadení neodkladného opatrenia alebo o uložení výchovného opatrenia,
- plnoletú fyzickú osobu, ktorou je mladý dospelý, po ukončení pobytového opatrenia súdu nadobudnutím plnoletosti dieťaťa

- pre dieťa na základe dohody (§ 51 odst.3 zákona o SPODaSK) len v prípade voľných miest v samostatne usporiadaných skupinách, najviac v počte 1 miesto v každej samostatne usporiadanej skupine (spolu 4 deti)

Pobytové opatrenia súdu sú vykonávané

- a) v šiestich profesionálnych náhradných rodinách
- b) v štyroch samostatne usporiadaných skupinách (ďalej len „SUS“) so samostatným stravovaním, hospodárením a vyčleneným rozpočtom
- c) V jednej samostatnej skupine pre mladých dospelých, zriadenej v samostatnom byte

Cieľová skupina

- a) pobytová forma pre dieťa na základe:
  - dohody s rodičom alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa
  - požiadania dieťaťa
  - rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti, o nariadení neodkladného opatrenia a o uložení výchovného opatrenia
- b) pobytová forma pre fyzickú osobu, ktorou je mladý dospelý po ukončení pobytového opatrenia súdu nadobudnutím plnoletosti dieťaťa

4.2. Ambulantné výchovné opatrenia a ďalšie opatrenia SPODaSK vykonávané ambulantnou a terénnou formou

4.2.1 Účelom ambulantnej či terénnej formy v zariadení je vykonávanie

- a) výchovných opatrení, ktorými je uložená povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu (§ 12 ods. 1 písm. d) zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele v znení neskorších predpisov, ďalej len „zákon o SPODaSK“ a § 37 ods. 2 písm. d) zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine v znení neskorších predpisov, ďalej len „zákon o rodine“),
- b) výchovných opatrení, ktorými je súdom podľa § 37 ods. 4 zákona o rodine uložená povinnosť na zabezpečenie účelu výchovného opatrenia alebo neodkladného opatrenia (ďalej len „ambulantné výchovné opatrenie“),
- c) opatrení na predchádzanie vzniku, prehĺbovania a opakovania

1. krízových situácií dieťaťa v prirodzenom rodinnom prostredí alebo náhradnom rodinnom prostredí,
2. porúch psychického vývinu, fyzického vývinu alebo sociálneho vývinu dieťaťa z dôvodu problémov v prirodzenom rodinnom prostredí, náhradnom rodinnom prostredí, širšom sociálnom prostredí a v medziľudských vzťahoch na základe dohody po predchádzajúcom písomnom odporúčaní orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

4.2.2. Ambulantné výchovné opatrenia a ďalšie opatrenia SPODaSK vykonávané ambulantnou a terénnou formou

V rámci vykonávania opatrení ambulantnou formou alebo terénnou formou sa v centre vykonáva najmä sociálna práca, psychologická pomoc a starostlivosť a ďalšie odborné činnosti podľa typu výchovných opatrení a zamerania odborných metód práce. Ambulantné a terénne opatrenia sú vykonávané pre

- a) dieťa na základe rozhodnutia súdu alebo orgánu sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately o uložení ambulantného výchovného opatrenia, a ak je to účelom ambulantného výchovného opatrenia, tak aj pre rodiča dieťaťa alebo osobu, ktorá sa osobne stará o dieťa.
- b) dieťa na základe písomnej dohody s rodičom dieťaťa alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa,
- c) dieťa na základe písomnej dohody s centrom, v ktorom je dieťa umiestnené na účel vykonávania pobytového opatrenia súdu
- d) dieťa na jeho požiadanie
- e) rodiča alebo osobu, ktorá sa osobne stará o dieťa,
- f) plnoletú fyzickú osobu, ktorej je dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, pestún alebo poručník, ktorý sa osobne stará o dieťa, ak potrebuje odbornú pomoc na uľahčenie zabezpečovania náhradného rodinného prostredia pre dieťa,
- g) mladého dospelého po ukončení náhradnej starostlivosti.

Opatrenia vykonávané ambulantnou alebo terénnou formou centrum vykonáva

- pre dieťa a jeho rodinu najmä z okresu Bratislava, v prípade voľných kapacít aj pre jednotlivé okresy v Bratislavskom kraji,
- pre dieťa umiestnené v inom centre, pre jeho rodiča alebo osobu, ktorá sa osobne stará o toto dieťa,
- pre dieťa a jeho rodinu nevyžadujúce si zaradenie do resocializačného programu alebo do špecializovaných programov,
- dieťa a rodinu, ktorí nemajú prejavy akútneho infekčného ochorenia.

Centrum vykonáva opatrenia a odborné metódy práce s dieťaťom a jeho rodinou a inými plnoletými fyzickými osobami v súvislosti s rozvodom rodičov dieťaťa alebo rozchodom rodičov dieťaťa.

Pred rozhodnutím o uložení výchovného opatrenia alebo pred prípravou odporúčania, centrum poskytne na základe telefonického prípadne písomného vyžiadania informácie o časovom rozsahu a vyťažnosti centra pre vykonávanie jednotlivých opatrení a odborných metód práce v súlade s aktuálnou situáciou.

Kontakt pre poskytnutie info:

ucitelskanp@cdrba.sk

+421 918 855 218

4.2.3 Kontraindikáciou vykonávania opatrení ambulantnou alebo terénnou formou sú:

- správanie rodiča/rodičov (alebo osoby, ktorá sa osobne stará o dieťa) alebo dieťaťa priamo ohrozujúce život alebo zdravie zamestnancov centra
- dôvodné podozrenie, alebo preukázané zneužívanie, či týranie maloletého dieťaťa alebo partnera/ex partnera, aktuálne prebiehajúce vyšetrowanie týkajúce sa zneužívania/týrania a nebezpečného prenasledovania dieťaťa či jedného z rodičov
- súdom nariadený zákaz priblíženia sa
- miera ohrozenia dieťaťa, kedy je potrebné realizovať opatrenia pre ochranu jeho života
- nesúhlas alebo nezáujem rodiča/rodičov (alebo osoby, ktorá sa osobne stará o dieťa) s vykonávaním opatrení ambulantnou alebo terénnou formou vedúci k neuzatvoreniu dohody o vykonávaní opatrení ambulantnou a terénnou formou (i napriek odbornej činnosti zamestnancov centra smerujúcej k uzatvoreniu takejto dohody v rozsahu najviac 5 hodín)
- ak klient potrebuje špecializovanú starostlivosť
- vyčerpaný pracovný časový fond psychológov / sociálnych pracovníkov,
- jeden z rodičov dieťaťa na základe dohody vyjadří písomný nesúhlas s vykonávaním opatrení ambulantnou formou,
- agresívne správanie zo strany klienta voči zamestnancom centra (verbálna a brachiálna agresivita),
- príchod na stretnutie pod vplyvom alkoholu a iných omamných látok,
- pri opakovanom nedodržiavaní dohodnutých pravidiel spolupráce, opakovaných neopodstatnených sťažnostiach
- pri terénnej forme psychológ / sociálny pracovník poskytuje klientom vykonávanie opatrení len v rámci hlavného mesta Bratislava

- prebiehajúce alebo plánované súdnoznalecké posudzovanie
- dlhodobý (niekoľkoročný) konflikt rodičov ohľadom výkonu rodičovských práv a povinností voči maloletého dieťaťa, pričom počas tohto obdobia klienti opakovane absolvovali program sociálneho poradenstva, psychologického poradenstva na RPPS, alebo iné psychologické párové poradenstvo za účelom riešenia tejto situácie
- ak sa dieťaťu poskytuje odborná psychologická starostlivosť v inom zariadení

Centrum nepracuje

- s deťmi s vážnymi poruchami správania diagnostikovanými pedopsychiatrom
- s výrazne agresívnymi klientmi,
- s klientmi s vážnymi psychiatrickými poruchami (nedodržiavanie liečby)
- s výrazne nespolupracujúcimi klientmi

Centrum nevykonáva opatrenia ambulantnou alebo terénnou formou, ak nedisponuje personálnym zabezpečením s dostatočnými odbornými zručnosťami pre výkon jednotlivých opatrení.

Centrum môže ukončiť spoluprácu pri

- opakovaných/ neopodstatnených sťažnostiach, vyhrážaní sa, zastrášaní a útokom na zamestnancov centra
- dlhodobom nevybudovaní si dôverného vzťahu a to i napriek odbornej činnosti zamestnancov centra smerujúcej k vytvoreniu dôvery v rozsahu najviac 5 hodín
- začatí vyšetrovania/dôvodnom podozrení v prípade týrania, sexuálneho zneužívania maloletých detí
- v prípade, že klient bez písomného súhlasu zamestnancov centra a všetkých zainteresovaných strán si vyhotoví audio/video záznam
- v prípade, že klient prinesie do priestorov centra zbraň a použije ju na zastrášovanie zamestnancov centra

4.2.4 Proces vykonávania opatrení ambulantnou alebo terénnou formou

Centrum začína s vykonávaním opatrení pre dieťa a jeho rodinu alebo pre mladého dospelého na základe písomného odporúčania úradu práce, sociálnych vecí a rodiny (orgánu SPODaSK) alebo na základe uloženého výchovného opatrenia.

Prvý kontakt zamestnancov centra s klientmi prebieha počas prípadovej konferencie za prítomnosti manažéra prípadu z orgánu SPODaSK.

Pokiaľ klienti **dobrovoľne prijímajú pomoc a podporu centra**, centrum s nimi uzatvorí *dohodu o vykonávaní opatrení ambulantnou alebo terénnou formou*. Prílohou dohody je aj plán vykonávania opatrení vypracovaný manažérom prípadu.

Pri **vykonávaní ambulantných výchovných opatrení** orgán SPODaSK predloží centru rozhodnutie o uložení výchovného opatrenia, informáciu o vykonaných opatreniach orgánom SPODaSK a rozsah ambulantného výchovného opatrenia vyjadrený v hodinách, ak nie je takýto rozsah určený v rozhodnutí.

Vykonávané opatrenia sú väčšinou členené na tri fázy:

1. Počiatočná, iniciálna, úvodná fáza – prvý kontakt s klientom:

- nadviazanie vzťahu s dieťaťom, rodinou, vytvorenie poradenskej atmosféry
- zisťovanie základných anamnestických údajov a ich spracovanie
- uzavretie poradenského kontraktu (vytvorenie pracovného modelu, časový harmonogram – dohoda o organizácii stretnutí atď.)

2. Stredná fáza - zadané problémy a hľadanie spôsobov riešenia:

- porozumenie faktorom vzniku a udržiavania problémového správania
- definovanie toho, čo v rodinnom systéme funguje
- plánovanie, výber a aplikácia intervencií v atmosfére podporného vzťahu pre potrebné zmeny.

3. Záverečná fáza: - zhodnotenie procesu vykonávania opatrení, poradenského procesu

- zhodnotenie a podpora udržateľnosti zmeny
- ustálenie sebakomáhajúcich zručností
- ukončenie pomoci a podpory dieťaťa a jeho rodine.

Opatrenia sú realizované najmä individuálne, kombináciou terénnej a ambulantnej formy vykonávania opatrení SPODaSK. Podľa zamerania ich realizujú sociálni pracovníci a psychológovia.

Odborník má právo robiť korekciu tém a metód jednotlivých opatrení podľa potrieb klientov. Centrum poskytuje orgánu SPODaSK priebežné správy a záverečnú správu s odporúčaniami.

PROGRAM CENTRA PRE DETI A RODINY BRATISLAVA - UČITEĽSKÁ

V prípade potreby môže centrum orgánu SPODaSK navrhnúť ďalšie vykonávanie opatrení pre dieťa a jeho rodinu, následne orgán SPODaSK zašle centru nové odporúčanie pre vykonávanie opatrení pre danú rodinu.

Rozsah hodín počas dňa a dní v týždni, počas ktorých sa vykonávajú ambulantné a terénne opatrenia:

Pondelok	9:00- 15:00
Utorok	9:00- 15:00
Streda	9:00- 15:00
Štvrtok	9:00- 15:00
Piatok	9:00 - 12:00

Konkrétne časy poradenstva pre klientov určujú zamestnanci centra a sú ovplyvnené vyt'áženost'ou zamestnancov, urgentnosťou prípadov a personálnymi a priestorovými kapacitami zariadenia.

4.2.5 Opatrenia vykonávané ambulantnou alebo terénnou formou

na obmedzenie a odstraňovanie negatívnych vplyvov, ktoré ohrozujú psychický, fyzický a sociálny vývin dieťaťa (§ 73 ods. 6 písm. a), b),d),e) zákona o SPODaSK)

OPATRENIE	Sociálne poradenstvo v rozvodovej/rozchodovej situácii
Zákon č. 305/2005 z.z.	§11 odst.2 písm.a)
Minimálny počet hodín vykonávaných opatrení	15
Maximálny počet hodín vykonávaných opatrení	30
Kto vykonáva opatrenie s rodinou	Sociálny pracovník
Cieľová skupina	Dieťa, rodičia v rozvode/rozchode
Cieľ	Poskytnutie sociálneho poradenstva pre rodičov v rozvodovom/rozchodovom procese zamerané na predchádzanie nepriaznivého vplyvu rozvodu a rozchodu na dieťa
Indikácie	Poskytnutie sociálneho poradenstva v súvislosti s riešením rozvodu a úpravy práv a povinností rodičov k dieťaťu Rodičia nachádzajúci sa v procese rozvodu/rozchodu, ktorí potrebujú pomoc a poradenstvo pri hľadaní dohody týkajúcej sa starostlivosti o dieťa
Práca s klientom	Sociálne poradenstvo rozvádžajúcim/rozchoádzajúcim sa rodičom Sociálne poradenstvo zamerané na zmiernenie dôsledkov rozvodu/rozchodu dieťaťa Oboznámenie rodiny s právami dieťaťa, s právami a povinnosťami rodičov voči maloletému dieťaťu Veku primerané oboznámenie dieťaťa s procesom rozvodu Podpora spolupracujúceho rodičovstva

OPATRENIE	Psychologická pomoc pre rodičov dieťaťa v záujme obnovy manželského spolužitia a v záujme predchádzania nepriaznivým vplyvom rozvodu na dieťa
Zákon č. 305/2005 z.z.	§11 odst.2 písm.b)
Minimálny počet hodín vykonávaných opatrení	20
Maximálny počet hodín vykonávaných opatrení	30
Kto vykonáva opatrenie s rodinou	Psychológ, Sociálny pracovník
Cieľová skupina	Dieťa, rodičia v rozvode/rozchode
Cieľ	Poskytnutie psychologického poradenstva pre rodičov v rozvodovom/rozchodovom procese zamerané na predchádzanie nepriaznivého vplyvu rozvodu a rozchodu na dieťa
Indikácie	Rodičia nachádzajúci sa v procese rozvodu/rozchodu s narušenou vzájomnou komunikáciou Rodičia v a po procese rozchodu, ktorí potrebujú pomoc pri hľadaní vzájomnej dohody súvisiacej so starostlivosťou o dieťa Rodičia, ktorí majú záujem porozumieť prežívaniu dieťaťa v rozvodovej/rozchodovej situácii
Práca s klientom	Psychologické poradenstvo rozvádzajúcim/rozchádzajúcim sa rodičom Podpora spolupracujúceho rodičovstva Stabilizácia prežívania a edukácia v procese vyrovnávania sa so stratou partnera, zmeny doterajšej rodinnej situácie Edukácia rodičov v súvislosti s prežívaním dieťaťa počas rozvodovej/rozchodovej situácie Pomoc pri nastavovaní pravidiel fungovania rodiny Psychologická pomoc dieťaťu zameraná na budúcnosť fungovania rodiny, korekcia skreslených očakávaní

OPATRENIE	Psychologická pomoc pre dieťa a rodičov po rozvode/rozchode
Zákon č. 305/2005 z.z.	§11 odst.2 písm.c)
Minimálny počet hodín vykonávaných opatrení	20
Maximálny počet hodín vykonávaných opatrení	30
Kto vykonáva opatrenie s rodinou	Psychológ, Sociálny pracovník
Cieľová skupina	Dieťa v náročnej životnej situácii v súvislosti s rozvodom/rozchodom rodičov, rodičia v procese rozvodu/rozchodu
Cieľ	Poskytnutie psychologického poradenstva pre dieťa v súvislosti s rozvodom/rozchodom, psychologické poradenstvo rodičom zamerané na dopad rozvodu/ rozchodu na dieťa
Indikácie	Dieťa prežívajúce rozvod/rozchod rodičov ako nadmernú psychickú záťaž Rodičia nachádzajúci sa v procese rozvodu/rozchodu s narušenou vzájomnou komunikáciou Rodičia v a po procese rozchodu, ktorí potrebujú pomoc pri hľadaní vzájomnej dohody súvisiacej so starostlivosťou o dieťa Rodičia, ktorí majú záujem porozumieť prežívaniu dieťaťa v rozvodovej/rozchodovej situácii
Práca s klientom	Sprevádzanie dieťaťa v procese rozvodu/rozchodu rodičov Psychologická pomoc pri stabilizácii dieťaťa Pomoc a podpora pri uľahčení zvládania záťažových situácií Podpora spolupracujúceho rodičovstva Edukácia rodičov v súvislosti s prežívaním dieťaťa počas rozvodovej/rozchodovej situácie Pomoc pri nastavovaní pravidiel fungovania rodiny Psychologická pomoc dieťaťu zameraná na budúcnosť fungovania rodiny, korekcia skreslených očakávaní

OPATRENIE	Odborné metódy na prispôsobenie sa novej situácii
Zákon č. 305/2005 z.z.	§11 odst.3 písm.b) bod1
Minimálny počet hodín vykonávaných opatrení	30
Maximálny počet hodín vykonávaných opatrení	40
Kto vykonáva opatrenie s rodinou	Psychológ, Sociálny pracovník
Cieľová skupina	Dieťa, rodičia, príp. osoba ktorá sa osobne stará o dieťa
Cieľ	Zmiernenie možného negatívneho dopadu novej situácie na rodinu prostredníctvom poskytnutia odbornej pomoci zameranej na stabilizáciu rodinného prostredia
Indikácie	Rodiny, ktoré potrebujú pomoc pri adaptácii na novú situáciu
Práca s klientom	Zadefinovanie problému, hľadanie spôsobu riešenia Plánovanie, výber a aplikácia intervencií v atmosfére podpory Pomoc pri úprave komunikácie, obnove vzťahu dieťaťa s rodičom Sociálne a psychologické poradenstvo vo veci starostlivosti a výchovy o dieťa Pomoc a podpora rodiny pri vyrovnaní sa s novou situáciou a pri hľadaní zdrojov rodiny

OPATRENIE	Odborné metódy na úpravu rodinných a sociálnych pomerov dieťaťa
Zákon č. 305/2005 z.z.	§11 odst.3 písm.b) bod 2
Minimálny počet hodín vykonávaných opatrení	60
Maximálny počet hodín vykonávaných opatrení	85
Kto vykonáva opatrenie s rodinou	Psychológ, Sociálny pracovník
Cieľová skupina	Dieťa, rodičia, príp. osoba ktorá sa osobne stará o dieťa, príbuzní dieťaťa a iné blízke osoby
Cieľ	Úprava rodinných a sociálnych pomerov dieťaťa a rodiny najmä prostredníctvom posilňovania rodičovských a sociálnych kompetencií za účelom eliminácie negatívnych vplyvov na dieťa a rodinu
Indikácie	Rodina v nepriaznivej životnej situácii, ktorá zlyhá vo viacerých funkciách
Práca s klientom	Podpora a rozvoj rodičovskej roly Podpora a rozvoj kvality vzťahov v rodine Vedenie k napĺňaniu potrieb dieťaťa Sociálne a psychologické poradenstvo zamerané na smerovanie k pozitívnym zmenám v rodine a ich udržanie Posilňovanie a rozvoj ekonomických kompetencií rodiny Vedenie k skvalitňovaniu bytových pomerov rodiny Vytváranie a posilňovanie pozitívnych návykov v rodine

OPATRENIE	Odborné metódy na podporu riešenia výchovných problémov, sociálnych problémov a iných problémov v rodine a v medziľudských vzťahoch
Zákon č. 305/2005 z.z.	§11 odst.3 písm.b) bod3
Minimálny počet hodín vykonávaných opatrení	20
Maximálny počet hodín vykonávaných opatrení	30
Kto vykonáva opatrenie s rodinou	Psychológ, Sociálny pracovník
Cieľová skupina	Rodina so vzťahovými a komunikačnými problémami medzi jej členmi
Cieľ	Poskytnutie odbornej pomoci pri riešení výchovných, sociálnych a iných problémov v rodine a v medziľudských vzťahoch s cieľom predchádzania nepriaznivým vplyvom zaťažujúcej situácie na dieťa
Indikácie	Dieťa s problémom v správaní a jeho rodina Rodina s komunikačnými a vzťahovými problémami
Práca s klientom	Identifikovanie problému, hľadanie spôsobu riešenia Ventilácia napätia a negatívnych pocitov Scitlivovanie voči potrebám dieťaťa Identifikácia pôvodu finančných problémov v rodine Pomoc pri nastavovaní riešenia finančnej situácie v rodine Edukácia pri výskyte rizikového správania Podpora pri nastavovaní výchovných hraníc a určovaní pravidiel Pomoc pri úprave komunikácie Podpora pri prehľbovaní vzájomných vzťahov Sociálne poradenstvo, sprevádzanie a hľadanie riešení podľa identifikovaného problému

OPATRENIE	Odborné metódy na podporu obnovy alebo rozvoja rodičovských zručností
Zákon č. 305/2005 z.z.	§11 odst.3 písm.b) bod 4
Minimálny počet hodín vykonávaných opatrení	40
Maximálny počet hodín vykonávaných opatrení	75
Kto vykonáva opatrenie s rodinou	Psychológ, Sociálny pracovník
Cieľová skupina	Rodiny, v ktorých je ohrozený zdravý fyzický psychický a sociálny vývin dieťaťa z dôvodu nedostatočných zručností rodičov
Cieľ	Rozvoj a obnova zručností rodičov v starostlivosti o dieťa v prirodzenom rodinnom prostredí
Indikácie	Deti z málo podnetného prostredia Rodič s nedostatočnými rodičovskými zručnosťami Rodina, v ktorej hrozí riziko vyňatia dieťaťa z prirodzeného rodinného prostredia Rodina, kde bolo dieťa vrátené zo zariadenia na výkon rozhodnutia súdu a potrebuje pomoc
Práca s klientom	Podpora a rozvoj rodičovskej roly Podpora a rozvoj kvality vzťahov v rodine Podpora akceptácie a empatie v rodine Posilnenie kompetencií v oblasti komunikácie Podpora členov rodiny vo vytváraní príležitostí na spoločnú komunikáciu a trávenie voľného času Podpora pri riešení konfliktných situácií v rodine Edukácia v oblasti uspokojovania potrieb dieťaťa, edukácia o vývinových štádiách dieťaťa Edukácia rodičov v starostlivosti o dieťa primerane jeho veku vrátane zdravotnej starostlivosti, hygieny, bezpečného prostredia, výživy Pomoc pri identifikácii výchovného štýlu rodičov, analýza pozitív a negatív, korekcia výchovného štýlu Vedenie a nácvik konkrétnych zručností

OPATRENIE	Odborné metódy na zhodnotenie situácie dieťaťa a rodiny, posúdenie možnosti rodičov, ďalších príbuzných a iných blízkych osôb dieťaťa riešiť situáciu dieťaťa a rodiny na účely miery ohrozenia dieťaťa
Zákon č. 305/2005 z.z.	§11 odst.3 písm.b) bod 5
Minimálny počet hodín vykonávaných opatrení	15
Maximálny počet hodín vykonávaných opatrení	25
Kto vykonáva opatrenie s rodinou	Psychológ, Sociálny pracovník
Cieľová skupina	Dieťa, rodičia, príp. osoba ktorá sa osobne stará o dieťa, príbuzní dieťaťa a iné blízke osoby
Cieľ	Príprava odborných podkladov na zhodnotenie situácie dieťaťa, jeho rodiny a iných príbuzných identifikovaním rizikových faktorov, ktoré môžu ohroziť dieťa ako aj zmapovanie pozitívnych zdrojov rodiny, ktoré by mohli byť podporné pre dieťa a jeho rodinu
Indikácie	Rodina so špecifickým problémom, v ktorej vykonávanými opatreniami orgánu SPOD a SK nebolo možné jednoznačne určiť mieru ohrozenia dieťaťa, spolupodieľanie sa na určení miery ohrozenia
Práca s klientom	Zhodnotenie rozsahu napĺňania potrieb dieťaťa a schopnosti rodičov sa na ňom podieľať Zhodnotenie rodičovskej starostlivosti o dieťa Zhodnotenie funkčnosti rodičovského systému v sociálnom prostredí Rozhovor s dieťaťom primeraný jeho veku zameraný na zistenie napĺňania jeho potrieb

OPATRENIE	Poradensko- psychologická pomoc rodinám so špecifickým problémom a pri krízových situáciách
Zákon č. 305/2005 z.z.	§11 odst.3 písm.d)
Minimálny počet hodín vykonávaných opatrení	20
Maximálny počet hodín vykonávaných opatrení	40
Kto vykonáva opatrenie s rodinou	Psychológ, Sociálny pracovník
Cieľová skupina	Rodina s dieťaťom s krízou identity Rodina s dieťaťom s homosexuálnou orientáciou Rodina so závislým členom Rodina s rodičom po výkone trestu odňatia slobody Rodina so zdravotne postihnutým dieťaťom Rodina v krízovej situácii Rodina s dieťaťom s poruchami správania
Cieľ	Poskytnutie psychologického poradenstva dieťaťu a jeho rodine
Indikácie	Rodina podľa cieľovej skupiny
Práca s klientom	Podpora sebedomia, seba prijatia a prežívania dieťaťa Podpora prežívania a spracovania vlastnej identity Edukácia v oblasti sociálnych, ekonomických, psychologických dôsledkov závislosti Podpora pri adaptácii rodiča po návrate z výkonu trestu do pôvodného rodinného prostredia, pomoc pri riešení konfliktných situácií Práca s rodinou zameraná na vyrovnanie sa so záťažovou situáciou Pomoc a podpora rodine pri prekonávaní pocitov viny, poníženia, hanby a viktimizácie Pomoc a podpora v pomenovaní a vyjadrení emócií Pomoc pri nácviku, rozvíjaní a posilňovaní výchovných zručností rodiča Práca s rodinou zameraná na akceptáciu dieťaťa a zmiernenie konfliktu medzi rodičom a dieťaťom

OPATRENIE	Sociálne alebo iné odborné poradenstvo v náhradnej rodine
Zákon č. 305/2005 z.z.	§44a odst.1 písm.a)
Minimálny počet hodín vykonávaných opatrení	40
Maximálny počet hodín vykonávaných opatrení	60
Kto vykonáva opatrenie s rodinou	Sociálny pracovník, Psychológ
Cieľová skupina	Náhradní rodičia a deti v náhradnej rodinnej starostlivosti
Cieľ	Poskytnutie pomoci náhradnému rodičovi a dieťaťu pri budovaní pozitívnej identity dieťaťa v náhradnej rodine
Indikácie	Náhradná rodina s dieťaťom, ktorá má problém s identitou a adaptáciou, potrebuje pomoc a podporu pri obnove vzťahu s biologickou rodinou Náhradná rodina s dieťaťom, ktorá potrebuje pomoc pri vyrovnaní sa so stratou
Práca s klientom	Pomoc a podpora pri upevňovaní vzťahu medzi náhradným rodičom a dieťaťom Pomoc pri zvládaní náhradnej starostlivosti Pomoc a podpora pri obnove vzťahu dieťaťa s biologickou rodinou Pomoc pri vyladení vzťahu medzi náhradnými a biologickými rodičmi Podpora identity dieťaťa Psychologické poradenstvo náhradnému rodičovi a dieťaťu pri vyrovnávaní sa so stratou

OPATRENIE	Vykonanie opatrení na uľahčenie riešenia výchovných problémov alebo rodinných problémov v náhradnej rodine
Zákon č. 305/2005 z.z.	§44a odst.1 písm.b) bod 1
Minimálny počet hodín vykonávaných opatrení	40
Maximálny počet hodín vykonávaných opatrení	60
Kto vykonáva opatrenie s rodinou	Psychológ, sociálny pracovník
Cieľová skupina	Náhradní rodičia a deti v náhradnej rodinnej starostlivosti
Cieľ	Poskytnutie pomoci a podpory pri riešení výchovných a rodinných problémov v náhradnej rodine
Indikácie	Rodina s dieťaťom v náhradnej starostlivosti, v ktorej sa vyskytujú výchovné alebo rodinné problémy
Práca s klientom	<p>Pomoc a podpora pri upevňovaní vzťahu medzi náhradným rodičom a dieťaťom</p> <p>Pomoc pri zvládaní náhradnej starostlivosti</p> <p>Odborná pomoc v prípade vzniknutých problémov</p> <p>Identifikácia a poradenstvo v oblasti výchovného štýlu, komunikácie, atmosféry v rodine a spôsobe riešenia konfliktov</p> <p>Sprevádzanie náhradného rodiča pri vytváraní/obnove vzťahu medzi dieťaťom a biologickou rodinou</p> <p>Podpora identity dieťaťa</p> <p>Pomoc dieťaťu pri príprave na osamostatnenie</p>

OPATRENIE	Vykonanie opatrení pri uplatňovaní zákonných nárokov dieťaťa v náhradnej rodine
Zákon č. 305/2005 z.z.	§44a odst.1 písm.b) bod 2
Minimálny počet hodín vykonávaných opatrení	10
Maximálny počet hodín vykonávaných opatrení	20
Kto vykonáva opatrenie s rodinou	Sociálny pracovník
Cieľová skupina	Náhradní rodičia a deti v náhradnej rodinnej starostlivosti
Cieľ	Poskytnutie poradenstva pri uplatňovaní zákonných nárokov dieťaťa
Indikácie	Rodina s dieťaťom v náhradnej starostlivosti
Práca s klientom	Poskytovanie sociálneho poradenstva a sprevádzanie náhradného rodiča pri uplatňovaní zákonných nárokov Sociálne poradenstvo pri riešení finančnej situácie v rodine Pomoc dieťaťu pri príprave na osamostatnenie

OPATRENIE	Sociálne poradenstvo mladému dospelému po ukončení náhradnej starostlivosti
Zákon č. 305/2005 z.z.	§73 odst.6 písm.e)
Minimálny počet hodín vykonávaných opatrení	10
Maximálny počet hodín vykonávaných opatrení	60
Kto vykonáva opatrenie s rodinou	Sociálny pracovník, Psychológ
Cieľová skupina	Mladý dospelý po ukončení náhradnej starostlivosti
Cieľ	Poskytovanie odbornej pomoci a podpory mladému dospelému pri zaraďovaní sa do bežného života prostredníctvom zvyšovania informovanosti vo vybraných oblastiach a posilňovaním sociálnych zručností potrebných pre aktívny pracovný, rodinný a osobný život
Indikácie	Mladý dospelý po ukončení náhradnej starostlivosti, ktorý má záujem zlepšiť svoje sociálne zručnosti potrebné pre začlenenie sa do spoločnosti
Práca s klientom	<p>Pomoc pri orientácii sa na trhu práce, možnosti vzdelávania sa</p> <p>Poradenstvo pri príprave na pracovný pohovor</p> <p>Pomoc a podpora pri osvojovaní a upevňovaní pracovných návykov</p> <p>Sprevádzanie pri kontakte so vzťahovými osobami</p> <p>Sociálne poradenstvo o možnostiach bývania</p> <p>Pomoc pri uplatňovaní zákonných nárokov</p> <p>Sociálne poradenstvo zamerané na finančnú gramotnosť</p> <p>Pomoc pri zostavovaní a vedení osobného rozpočtu</p> <p>Pomoc pri budovaní a upevňovaní vzťahov s rodinou</p> <p>Pomoc pri orientácii v dostupných voľnočasových aktivitách</p> <p>Sprostredkovanie kontaktu na pomáhajúce organizácie v okolí</p>

OPATRENIE	Metóda prípadovej konferencie, rodinnej konferencie-konferenčný model sociálnej práce s rodinou
Vyhláška č. 103/2018 Z.z	§7 odst. 7
Minimálny počet hodín vykonávaných opatrení	10
Maximálny počet hodín vykonávaných opatrení	30
Kto vykonáva opatrenie s rodinou	Odborný pracovník
Cieľová skupina	Dieťa a jeho rodina
Cieľ	Vypracovanie konkrétneho, adresného a merateľného plánu riešenia situácie dieťaťa a jeho rodiny so zapojením širšej rodiny, komunity
Indikácie	Rodiny s maloletými deťmi, ktoré boli vyňaté z rodinného prostredia Rodiny spolupracujúce s tímom, ktorý vykonáva ambulantné a terénne opatrenia v CDR Rodiny v evidencii OSPODaSK
Práca s klientom	Vyhľadávanie, sieťovanie, aktivizovanie a koordinovanie subjektov zainteresovaných v živote dieťaťa a jeho rodiny Realizácia procesu prípravy prípadovej konferencie, rodinnej konferencie Práca s dieťaťom, jeho rodinou, širším okolím, komunitou, inštitúciami formou odbornej metódy rodinnej konferencie, prípadovej konferencie alebo inej odbornej metódy na zhodnotenie situácie dieťaťa Mapovanie možnosti rodiny riešiť situáciu dieťaťa s cieľom vypracovania konkrétneho adresného merateľného plánu práce s dieťaťom a jeho rodinou Zabezpečenie, facilitácia a administratíva prípadovej konferencie, rodinnej konferencie alebo inej odbornej metódy v spolupráci s rodičmi, ďalšími príbuznými a inými blízkymi osobami dieťaťa Spolupráca s inými subjektami (CDR, OSPODaSK, obecné či mestské úrady, školské zariadenia, lekári....)

Ambulantné výchovné opatrenia (§73 odst.6 písm.c) zákona o SPODaSK)

OPATRENIE	Uložená povinnosť dieťaťu, jeho rodičovi alebo osobe, ktorá sa o dieťa osobne stará zúčastniť sa na výchovnom programe
Zákon č. 305/2005 z.z.	§12 ods.1 písm. D)
Minimálny počet hodín vykonávaných opatrení	40
Maximálny počet hodín vykonávaných opatrení	80
Kto vykonáva opatrenie s rodinou	Sociálny pracovník, Psychológ
Cieľová skupina	Dieťa, rodič, osoba, ktorá sa o dieťa osobne stará
Cieľ	Prostredníctvom odborných činností podporiť rozvoj sociálnych kompetencií dieťaťa a jeho blízkych osôb, ktoré môžu obmedziť alebo odstrániť negatívne vplyvy ohrozujúce zdravý psychický, fyzický a sociálny vývin dieťaťa
Indikácie	Deti, u ktorých je identifikované ohrozenie zdravého sociálneho vývinu Deti, u ktorých bolo identifikované sociálne zlyhávanie Deti s agresívnymi prejavmi Rodič, alebo osoba, ktorá sa osobne stará o dieťa s nedostatočne rozvinutými rodičovskými kompetenciami Rodina s narušenými vzťahmi, komunikáciou
Práca s klientom	Podpora a rozvoj sebazoznania Identifikácia potrieb dieťaťa Posilňovanie a rozvoj emocionálnych kompetencií Posilňovanie a rozvoj sociálnych kompetencií Podpora zmeny rizikových prejavov správania Podpora a rozvoj rodičovských kompetencií týkajúcich sa výchovy a starostlivosti o dieťa

OPATRENIE	Uložená povinnosť dieťaťu, jeho rodičovi alebo osobe, ktorá sa o dieťa osobne stará zúčastniť sa na sociálnom programe
Zákon č. 305/2005 z.z.	§12 ods.1 písm. d)
Minimálny počet hodín vykonávaných opatrení	40
Maximálny počet hodín vykonávaných opatrení	80
Kto vykonáva opatrenie s rodinou	Sociálny pracovník, Psychológ
Cieľová skupina	Dieťa, rodič, osoba, ktorá sa o dieťa osobne stará
Cieľ	Podpora a rozvoj rodičovských kompetencií a sociálnych kompetencií rodiny s cieľom využitia potenciálu rodiny riešiť nepriaznivú životnú situáciu
Indikácie	Rodičia zanedbávajúci starostlivosť o dieťa Neplnoletí rodičia Rodiny žijúce v prostredí so zvýšenou kriminalitou Rodiny žijúce v sociálne vylúčených komunitách Rodiny ohrozené chudobou
Práca s klientom	Nácvik a rozvoj rodičovských kompetencií Nácvik a rozvoj ekonomických kompetencií Téma starostlivosti o domácnosť Poradenstvo a podpora v oblasti starostlivosti o deti Poradenstvo v oblasti výchovy detí

OPATRENIE	Sociálne alebo iné odborné poradenstvo uložené dieťaťu, rodičovi, alebo osobe, ktorá sa osobne stará o dieťa
Zákon č. 305/2005 z.z.	§37 ods.2 písm. d)
Minimálny počet hodín vykonávaných opatrení	30
Maximálny počet hodín vykonávaných opatrení	40
Kto vykonáva opatrenie s rodinou	Sociálny pracovník, Psychológ
Cieľová skupina	Dieťa, rodič, osoba, ktorá sa o dieťa osobne stará
Cieľ	Rozvoj konkrétnych zručností dieťaťa a rodiča, osoby, ktorá sa osobne stará o dieťa, ktoré môžu obmedziť alebo odstrániť negatívne vplyvy, ktoré ohrozujú psychický, fyzický a sociálny vývin dieťaťa
Indikácie	Rodiny v rodičovskom konflikte s narušenou vzájomnou komunikáciou Rodičia nachádzajúci sa v procese rozvodu/ rozchodu, ktorým je potrebné poskytnúť pomoc pri hľadaní vzájomnej dohody vo veci starostlivosti o dieťa Deti s problémami v správaní Rodič, ktorý má problém s plnením si povinností voči dieťaťu Interpersonálne konflikty
Práca s klientom	Psychologické poradenstvo pre rozchádzajúcich sa/rozvádžajúcich sa rodičov Edukácia rodičov v oblasti prežívania dieťaťa počas rozvodovej/rozchodovej situácie Podpora spolupracujúceho rodičovstva Pomoc dieťaťu pri zvládaní záťažových situácií Sprevádzanie dieťaťa v procese rozvodu/ rozchodu rodičov Nácvik komunikačných zručností, pomoc pri úprave a prehľbovaní vzťahu medzi rodičom a dieťaťom Ventilácia napätia a negatívnych pocitov, ktoré vznikajú pri konfliktných situáciách Scitlivovanie voči potrebám dieťaťa Podpora nadobudnutých kompetencií

OPATRENIE	Povinnosť uložená rodičom dieťaťa alebo osobám, ktoré sa osobne starajú o dieťa
Zákon č. 305/2005 z.z.	§37 ods.4 písm. a)
Minimálny počet hodín vykonávaných opatrení	30
Maximálny počet hodín vykonávaných opatrení	40
Kto vykonáva opatrenie s rodinou	Sociálny pracovník, Psychológ
Cieľová skupina	Dieťa, rodič, osoba, ktorá sa o dieťa osobne stará
Cieľ	Rozvoj konkrétnych zručností dieťaťa a rodiča, osoby, ktorá sa osobne stará o dieťa, ktoré môžu obmedziť alebo odstrániť negatívne vplyvy, ktoré ohrozujú psychický, fyzický a sociálny vývin dieťaťa
Indikácie	Rodiny v rodičovskom konflikte s narušenou vzájomnou komunikáciou Rodičia nachádzajúci sa v procese rozvodu/ rozchodu, ktorým je potrebné poskytnúť pomoc pri hľadaní vzájomnej dohody vo veci starostlivosti o dieťa Rodič, ktorý má problém s plnením si povinností voči dieťaťu Interpersonálne konflikty
Práca s klientom	Psychologické poradenstvo pre rozchádzajúcich sa/rozvádžajúcich sa rodičov Edukácia rodičov v oblasti prežívania dieťaťa počas rozvodovej/rozchodovej situácie Podpora spolupracujúceho rodičovstva Pomoc dieťaťu pri zvládaní záťažových situácií Sprevádzanie dieťaťa v procese rozvodu/ rozchodu rodičov Nácvik komunikačných zručností, pomoc pri úprave a prehlbovaní vzťahu medzi rodičom a dieťaťom Ventilácia napätia a negatívnych pocitov, ktoré vznikajú pri konfliktných situáciách Scitlivovanie voči potrebám dieťaťa Podpora nadobudnutých kompetencií

5. Pobytové opatrenia

- a) Pobytové opatrenia na základe rozhodnutia súdu o
- nariadení neodkladného opatrenia,
  - nariadení výchovného opatrenia,
  - uložení ústavnej starostlivosti
- b) V naliehavých prípadoch, najmä ak sa dieťa ocitlo bez akejkoľvek starostlivosti alebo ak je život alebo zdravie dieťaťa vážne ohrozené, dočasne aj bez rozhodnutia súdu.
- c) Pobytové opatrenia pre dieťa na základe dohody po predchádzajúcom písomnom odporúčaní SPODaSK, ktoré sa vykonáva v samostatne usporiadanej skupine pre dieťa umiestnené v centre na základe rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti, o nariadení neodkladného opatrenia alebo o uložení výchovného opatrenia,
- pre plnoletú fyzickú osobu (ďalej len „mladý dospelý“) po ukončení pobytového opatrenia súdu nadobudnutím plnoletosti dieťaťa,
  - pobytové opatrenia pre dieťa na základe dohody bude centrum vykonávať v prípade voľných miest v samostatne usporiadaných skupinách, najviac v počte 1 miesto v každej samostatne usporiadanej skupine (spolu 4 deti).

Pobytové opatrenia sú vykonávané:

- a) v šiestich profesionálnych náhradných rodinách,
- b) v štyroch samostatne usporiadaných skupinách (ďalej „SUS“), so samostatným stravovaním, hospodárením a vyčleneným rozpočtom,
- c) v jednej samostatnej skupine pre mladých dospelých, zriadenej v samostatnom byte.

Cieľová skupina:

- a) pobytová forma pre dieťa na základe:
- dohody s rodičom alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa,
  - požiadania dieťaťa,
  - rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti, o nariadení neodkladného opatrenia a o uložení výchovného opatrenia

- b) pobytová forma pre fyzickú osobu, ktorou je mladý dospelý po ukončení pobytového opatrenia súdu nadobudnutím plnoletosti dieťaťa.

5.1 Celkový počet miest v centre

Centrum má pre **pobytovú formu** 56 miest, z toho:

- 12 -16 miest v ôsmich profesionálnych náhradných rodinách v rodinnom dome alebo v byte, ktorého je profesionálny náhradný rodič vlastníkom, spoluvlastníkom, nájomcom alebo spoločným nájomcom,
- 36-40 miest v štyroch samostatne usporiadaných skupinách (v každej samostatne usporiadanej skupine je 10 miest, z toho 1 miesto pre dobrovoľný pobyt mal. detí), §51 ods.3
- 4 miesta v jednej samostatnej skupine pre mladých dospelých.

5.2. Počet zamestnancov centra

Odborný tím centra pre vykonávanie opatrení **pobytovou formou** tvoria:

- 2 sociálni pracovníci, VŠ vzdelanie II. stupňa v odbore sociálna práca,
- 2 psychológovia, VŠ vzdelanie II. stupňa v odbore psychológia,
- 1 liečebný pedagóg, VŠ vzdelanie II. stupňa v odbore liečebná pedagogika, klinická špecializácia v odbore liečebná pedagogika.

Zamestnancami samostatne usporiadaných skupín sú:

- 8 vychovávatelia (pedagogickí zamestnanci s vysokoškolským vzdelaním II. stupňa),
- 12 pomocných vychovávateľov s úplným stredným vzdelaním,
- 4 pomocní vychovávatelia s úplným stredným vzdelaním a ekonomickou agendou.

Národný projekt Rozvoj výkonu opatrení SPODaSK:

Pobytová forma

- 1 sociálny pracovník, VŠ vzdelanie II. stupňa v odbore sociálna práca
- 1 psychológ, VŠ vzdelanie II. stupňa v odbore psychológia

Ambulantná/terénna forma

- 3 psychológovia, VŠ vzdelanie II. stupňa v odbore psychológia
- 4 sociálni pracovníci/asistent sociálnej práce, VŠ vzdelanie I., II. stupňa v odbore sociálna práca,
- 1 zamestnanec pre organizovanie prípadových, rodinných konferencií a iných metód SP,

- VŠ vzdelanie II. stupňa v odbore sociálna práca

Profesionálni náhradní rodičia centra:

- 8 profesionálnych náhradných rodín s úplným stredným vzdelaním.

Personálna matica samostatne usporiadaných skupín:

1. samostatne usporiadaná skupina 2. samostatne usporiadaná skupina

Vychovávateľ	2	Vychovávateľ	2
Pomocný vychovávateľ	3	Pomocný vychovávateľ	3
Pomocný vychovávateľ s EA	1	Pomocný vychovávateľ s EA	1

3. samostatne usporiadaná skupina 4. samostatne usporiadaná skupina

Vychovávateľ	2	Vychovávateľ	2
Pomocný vychovávateľ	3	Pomocný vychovávateľ	3
Pomocný vychovávateľ s EA	1	Pomocný vychovávateľ s EA	1

6. Opis vnútorných priestorov a vonkajších priestorov centra

Centrum disponuje kmeňovou budovou v lokalite Podunajské Biskupice, pričom pozemok, na ktorom sa táto budova nachádza, je vo vlastníctve Magistrátu hl. mesta Bratislavy. Centrum za nájom pozemku neplatí, nakoľko je v zmysle všeobecno-záväzného nariadenia oslobodené od platenia prenájmu pozemku a dane z nehnuteľnosti.

K budove centra prináleží rozsiahly areál, na starostlivosti ktorého sa podieľajú deti v rámci ergoterapie (pestovanie kvetov, zeleniny a ovocia, záhradnícke práce). Jeho súčasťou je aj multifunkčné ihrisko (volejbal/basketbal/futbal) a in-line dráha. Tieto outdoorové aktivity v nezastupiteľnej miere prispievajú k rozvíjaniu osobnosti detí a umožňujú im aktívne tráviť voľný čas.

Centrum sa nachádza v budove bývalej materskej školy, ktorá bola účelovo prerobená na štyri samostatné byty /samostatne usporiadané skupiny/ a administratívnu časť. Budova je jednoposchodová. V súčasnej dobe je prevádzka v štyroch samostatne usporiadaných skupinách a jednej skupine pre mladých dospelých s nasledovným vybavením:

- každá samostatne usporiadaná skupina má svoj samostatný byt, ktorý má veľkú chodbu, z ktorej je vstup do jednotlivých izieb a do zariadenia na osobnú hygienu. Chodba vyúsťuje do obývačky,

ktorej súčasťou je jedálenská a kuchynská časť. Detské izby sú väčšinou jednoposteľové, poprípade dvojposteľové,

- výbavu izby tvorí detský nábytok - váľanda s priestorom na úschovu posteľnej bielizne, písací stôl a stolička, stolová lampa. Zariadenia izieb nie sú identické.
- výbava zariadenia na osobnú hygienu v bytoch pozostáva z umývadiel vybavených kombinovanou batériou s prívodom teplej a studenej vody, zrkadiel, poličky na odkladanie toaletných potrieb, polouzavretej kabíny so závesom pre sprchu, vaňu a z dvoch záchodov v uzavretej kabíne, v ktorých súkromie je zabezpečené oznamovacou tabuľkou. Súčasťou bytu je aj automatická práčka,
- kuchynskú časť tvorí kuchynská linka, ktorá je vybavená plynovým sporákom s elektrickou rúrou, chladničkou, mikrovlnnou rúrou, drezom a ostatnými spotrebičmi pre domácnosť. Tiež sa tu nachádza komora – malá miestnosť s poličkami na suché potraviny,
- v byte sa nachádza aj miestnosť pre vychovávateľa a miestnosť pre pomocné vychovávateľky.
K dispozícii sú tiež skladové priestory, ktoré slúžia na uskladnenie športových potrieb a iných vecí príležitostne potrebných v domácnosti. Prízemné byty majú svoju terasu, na ktorú je vhod z obývačky (tri byty).

7. Odborné činnosti a pomoc zabezpečené inou právnickou alebo fyzickou osobou

V prípade, že centrum nie je schopné z nejakých dôvodov poskytnúť deťom potrebnú formu odbornej činnosti a pomoci, je na centre, aby zabezpečila tieto formy prostredníctvom inej právnickej alebo fyzickej osoby v zmysle § 49 ods.5, Zákona č. 305/2005 v znení neskorších predpisov.

Vychádzajúc z našich skúseností, jedná sa predovšetkým o:

- podporu vnútornej motivácie dieťaťa k zmene, vytrvalosti a vôľovej zložky osobnosti ovplyvňovanej momentálnymi citovými stavmi a snahou o okamžité uspokojenie svojich potrieb organizáciou vonkajšieho výchovného prostredia a jeho cieleným štruktúrovaním – režimovými prvkami, jasne vymedzenými a presnými pravidlami a formou striktniejšieho narábania s odmenami a trestami,
- elimináciu nežiaducich návykov (nikotinizmus), fixovanie sebaobslužných a najmä pracovných návykov a lepšie zvládanie organizáciu svojho času,
- využitie režimových prvkov zariadenia, vekovej konzistentnosti ostatných detí pri fixovaní zručností, budovaní kontroly správania, rešpektovaní hraníc a pravidiel a podpore vnútornej motivácie,
- preventívne pôsobenie proti narastaniu a fixovaniu negatívneho správania,

- optimalizáciu citového vývinu, emočnú stabilizáciu a internalizáciu spoločenských noriem (vzťah k autorite, dospelému, k sebe samému, akceptovanie hraníc, pravidiel), - zmenu postojov pozitívnym smerom, najmä postojov k svojmu správaniu, docielenie spolupráce a ochoty k zmene, prijatie zodpovednosti za svoje správanie,
- optimalizáciu psychosociálneho vývinu a skvalitnenie osobnostnej a sociálnej integrácie,
- zabezpečenie povinnej školskej dochádzky u dieťaťa dlhodobo na úteku,
- zabezpečenie starostlivosti, prípravy na povolanie, zdravotnej starostlivosti u dieťaťa dlhodobo na úteku,
- odborné činnosti, týkajúce sa diferenciálnej diagnostiky pri CAN, komplexnej vývinovej traume,
- špeciálno-pedagogickú diagnostiku, diagnostiku ŠPU z dôvodu integrácie v ZŠ.

V prípade, že centrum nedokáže zabezpečiť vyššie uvedené odborné činnosti, osloví orgán SPODaSK za účelom spoločného riešenia situácie dieťaťa.

8. Spôsob oboznamovania detí, rodičov a iných fyzických osôb s programom centra

V súčasnosti prebieha oboznamovanie s programom centra formou rozhovoru pri osobnom alebo telefonickom kontakte. K 1.1.2019 je program centra zverejnený aj v písomnej podobe na sídle webovej stránky zariadenia a v tlačenej podobe v priestoroch centra. V jeho aktualizovanej forme od 01.03.2026. V prípade nejasností pred podpísaním prehlásenia bude program rodičom a iným fyzickým osobám opakovane vysvetlený členmi odborného tímu (psychológovia, sociálni pracovníci, liečebný pedagóg). Deťom a mladým dospelým bude obsah programu vysvetlený v rámci rozhovoru odborným zamestnancom (psychológom) primerane veku a mentálnym schopnostiam dieťaťa do siedmych dní od príchodu dieťaťa do centra. K jednotlivým bodom sa budú pedagogickí zamestnanci (vychovávateľa) priebežne vracáť a analyzovať ich spolu s deťmi na samostatne usporiadanej skupine. Každému klientovi centra je nezávisle na forme pobytu poskytovaná adekvátne starostlivosť, pomoc a podpora. Každému klientovi je poskytovaná ako sociálna, tak i psychologická, či výchovná a liečebno-pedagogická starostlivosť. „Mladým dospelým“ (klientom po dovŕšení 18-teho roku života), ktorí sa nachádzajú v zariadení centra je poskytovaná psychologická starostlivosť a starostlivosť liečebného pedagóga v prípade ich dobrovoľného rozhodnutia.

9. Opis odborných metód práce s dieťaťom, jeho rodinou a inými plnoletými fyzickými osobami, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre a spôsob zapájania spolupracujúcich subjektov do odbornej práce centra.

9.1 Psychologická pomoc a starostlivosť

Psychológ pracujúci v zariadení centra realizuje a zodpovedá za nasledovné činnosti:

Proces prijatia a adaptačné obdobie klienta:

a) dôvody umiestnenia – interpretácia dôvodov umiestnenia zo strany dieťaťa, spracovanie týchto dôvodov, akceptácia dôvodov prezentovaných zamestnancom centra, analýza a perspektívy,

b) zber anamnestických údajov,

c) cielený rozhovor – úmyslom je priblížiť dieťaťu nové prostredie, zdôrazniť režim a poriadok centra, oboznámiť ho s internými predpismi, so životom v skupine, do ktorej bude zaradené,

d) v závere sa realizuje prehliadka celého zariadenia a zaradenie do konkrétnej skupiny. Cieľom je uľahčiť adaptáciu na nové prostredie, zohľadňujúc mentálnu vyspelosť a osobnostné charakteristiky dieťaťa. Proces prijatia pozostáva z úvodného pohovoru, ktorý je zameraný na:

- *rodinnú anamnézu* /rodičia, súrodenci, príbuzní, vzťahy vo vnútri rodiny, výchova, kooperácia, dôležitosť/,

- *osobnú anamnézu* /škola - začlenenie do kolektívu, prospech, opakovanie ročníka, postoj k rovesníkom a k vyučujúcim, mimoškolské aktivity, zdravotný stav – ochorenia, medikamentózna liečba/.

Odborná psychologická diagnostika:

Predpokladom adekvátneho prístupu a pomoci zo strany psychológa je vždy nadviazanie kvalitného vzťahu, ktorý by mal byť založený na empatii /vcítení sa/ a dôvere /úzko súvisí s pocitom istoty a bezpečia/. Len za týchto podmienok môže odborník zabezpečiť nasledovné formy psychodiagnostiky:

a) vstupná odborná psychodiagnostika, ktorá sa vykonáva najneskôr do troch mesiacov od príchodu dieťaťa prostredníctvom štandardizovaných odborných psychologických a psychodiagnostických metód a postupov a zameriava sa na aktuálnu situáciu dieťaťa, osobnú a rodinnú anamnézu, zdravotný stav, tiež mentálne predpoklady, osobnostné charakteristiky, sociálne vzťahy, názory a postoje k rodine, či mapovanie zvláštnych prejavov, vyžadujúcich si prípadné intervencie odborníkov z iných oblastí,

b) opakovaná odborná psychodiagnostika sa viac-menej vykonáva len v prípade zmeneného psychického a emočného stavu klienta /čo je počas pobytu dieťaťa v zariadení skôr pravidlom ako výnimkou/ alebo na žiadosť inej inštitúcie,

c) periodická odborná psychodiagnostika je aktuálna len u detí do 3 rokov, jedná sa o skríning psychomotorického vývinu dieťaťa, ktorý okrem podstatných náležitostí, ako je meno, vek a pod., zahŕňa fyzický vývin, hrubú a jemnú motoriku, vývin reči, tiež sociabilitu a emocionalitu, vzťah k súrodencom a k dospelaj osobe, ktorá mu zabezpečuje starostlivosť,

d) odporúčenie klienta k inému špecialistovi na odbornú diagnostiku v prípade, že psychológ centra nemôže alebo z nejakých dôvodov nie je schopný danú odbornú pomoc zabezpečiť.

Psychológ svoju činnosť v zariadení vykonáva prostredníctvom **individuálnej práce**, ktorá predstavuje:

a) skríning psychického a emočného stavu klienta – jedná sa o posúdenie momentálneho psychického a emocionálneho stavu dieťaťa odbornými psychodiagnostickými postupmi, ako sú rozhovor, pozorovanie, projektívne techniky, kresby, dotazníky a prípadné odporúčenie zmeny v psychologickej starostlivosti,

b) psychologické poradenstvo klientom – ide o riešenie aktuálnych ťažkostí dieťaťa, vyrovnávanie sa s rôznymi náročnými životnými situáciami, profesijné poradenstvo či nácvik niektorej z foriem žiaduceho správania,

c) individuálnu psychoterapiu – pre potreby centra realizuje psychológ /nakoľko nie je zapísaný v zozname psychoterapeutov/ tzv. psychologický výcvik v závislosti od potrieb konkrétneho dieťaťa /napr. Program psychomotorickej terapie, Stimulačný program vývinu reči, riešenie hodnotovej orientácie, zmyslu života, pojmu seba a jeho meranie grafickou metódou, osobná WEB stránka a pod./,

d) psychologické poradenstvo pre biologických rodičov a príbuzných – psychológ poskytuje poradenstvo len v prípade záujmu a teda po podpísaní informovaného súhlasu,

e) podporu profesionálnych náhradných rodín – psychológ centra zabezpečuje podporu a poradenstvo formou pravidelných návštev v PNR raz mesačne, vyjadruje sa k správnosti výchovných postupov vzhľadom k fyzickému veku a predpokladom dieťaťa, komunikuje aj s ostatnými členmi rodiny, odporúča formy vzdelávania a prevencie, formou pravidelných porád /1x mesačne/ informuje o dianí v centre,

f) konzultačno-poradenskú činnosť pre zamestnancov centra – formou pravidelných porád samostatne usporiadaných skupín informuje o každom dieťati, ktoré sa v skupine nachádza, ostatných členov tímu, ako i pedagogických zamestnancov,

g) prípravu klienta do náhradného rodinného prostredia – psychológ ju realizuje vždy formou v závislosti od veku, mentálnych a osobnostných predpokladov, pričom zohľadňuje právo každého dieťaťa slobodne sa vyjadriť a rozhodnúť,

h) prípravu klienta na rôzne druhy premiestnenia – psychológ venuje pozornosť predovšetkým analýze dôvodov premiestnenia dieťaťa, pričom poskytuje dieťaťu podporu, otvára nové možnosti a perspektívy,

i) psychologickú prácu s mladým dospelým – jedná sa o kooperáciu na základe dobrovoľnosti, pričom mladý dospelý pred začiatkom poskytovania psychologickéj starostlivosti podpíše informovaný súhlas.

Psychológ svoju činnosť v zariadení vykonáva i prostredníctvom **skupinovej práce**, ktorá predstavuje:

a) Preventívne programy - sú súčasťou práce každého psychológa centra, sledujúc podporu a ochranu zdravia detí. Pre deti vo veku od 5 – 18 rokov sú vypracované programy:

- sexuálne zneužívanie,
- prevencia šikanovania,
- príprava na rodičovstvo,
- pravidlá bezpečného internetu, mobilu, SMS-ky,
- práva dieťaťa, ľudské práva,
- prevencia obchodovania s ľuďmi,
- drogová závislosť,
- iné závislosti,

b) Sociálno-psychologické výcviky (SPV) – Psychológ centra vypracováva plán sedení na každý školský rok, pričom zaraďuje deti do skupín podľa veku, pohlavia, prípadne podľa miery mentálneho znevýhodnenia. Do SPV zaraďuje všetky deti, s výnimkou detí umiestnených v PNR, keďže sa jedná o deti spravidla do troch rokov. Sedenia bývajú spravidla raz do týždňa pre každú skupinu detí a ich program je možné meniť na základe aktuálnych potrieb danej skupiny.

V rámci SPV pre malé deti /od 5 – 9 rokov/ sa realizuje:

- intervenčný program rozvíjania prosociálneho správania,
- štruktúrovaný rozvojový hrový program,
- stimulačný program vývinu reči, - program psychomotorickej terapie,
- preventívne programy /vid' vyššie/.

SPV pre chlapcov a dievčatá /zvlášť/:

- závislosti /cigareta, váš nepriateľ, čo neviete o drogách/,

- obchodovanie s ľuďmi,
- aktívne sociálne učenie /Encounter , sociálne zručnosti/, - komunikačné zručnosti /rozvoj KZ/,
- medziľudské konflikty a i..

SPV pre deti s väčším mentálnym znevýhodnením:

- rozvoj sociálnych zručností,
- sebareflexia,
- sexuálne zneužívanie,
- moja budúcnosť a i..

c) Rodinné a párové poradenstvo – psychológ centra ho realizuje v prípade záujmu rodiny po podpísaní potrebného informovaného súhlasu. Jedná sa o podporu vzťahov, či už „dieťa - rodič“ alebo „rodič - rodič“.

Okrem vyššie uvedených činností sa psychológ centra zúčastňuje organizovaných prípadových a rodinných konferencií, tiež porád, metodických stretnutí odborných zamestnancov, komunikuje so školami podľa ich potrieb, či sprevádza deti k špecialistom z odboru medicíny, t. j. k pedopsychiatrom a neurológom v záujme objektivity poskytovaných informácií.

9.2. Liečebný pedagóg

Podľa zákona č. 317/2009 Z. z. vykonáva odbornú činnosť v rámci terapeuticko-výchovnej pomoci deťom a žiakom, ktorí majú poruchy vývinu alebo správania a pre svoje zdravotné znevýhodnenie alebo jeho následky nie sú schopní viesť veku primeraný spôsob života alebo deťom a žiakom, ktorých psychický, emocionálny alebo sociálny vývin je ohrozený. Poskytuje terapeuticko-výchovnú pomoc a poradenstvo zákonným zástupcom klientov, záujemcom o náhradnú starostlivosť, pedagogickým a odborným zamestnancom škôl a školských zariadení, zamestnancom centra, ktorí sa podieľajú na výchove a vzdelávaní klientov.

Liečebný pedagóg pracujúci v zariadení realizuje a zodpovedá za nasledujúce činnosti:

- **liečebno-pedagogická diagnostika a rediagnostika** (vstupná diagnostika, doplňujúca diagnostika, liečebno-pedagogická diagnostika vývinová/funkčná),
- **liečebno-pedagogická starostlivosť preventívna** (práca s dieťaťom, so skupinou, práca s rodinou a blízkymi dieťaťa v rámci poradenstva, spolupráca so školou, kolíznym opatrovníkom, inými subjektmi pri prípadových konferenciách),
- **liečebno-pedagogická intervencia.**

Liečebno-pedagogická intervencia sa realizuje vo **forme jednorazových cvičení** v rámci:

- bazálnej stimulácie,
- senzomotorickej stimulácie,
- aktivácie a mobilizácie psychických síl,
- tréningu kognitívnych schopností,
- sociointegračných a sebaobslužných cvičení,
- terapie a korekcií porúch vývinu,
- terapie a korekcie špecifických porúch učenia,
- liečebno-pedagogická intervencia pri poruchách správania.

Liečebno-pedagogická intervencia ako **súvislý korekčný, podporný, individuálny edukačný, psychosociálne rehabilitačný, krízový program** zahŕňa:

- individuálna práca v rámci terapie hrou, arteterapie, ergoterapie, dramaterapie, biblioterapie, muzikoterapie, psychomotorickej terapie, animoterapie, rodinnej terapie,
- skupinová práca v rámci terapie hrou, arteterapie, ergoterapie, dramaterapie, biblioterapie, muzikoterapie, psychomotorickej terapie, animoterapie, rodinnej terapie,
- krízová intervencia
- spolupráca so zamestnancami centra a s externými subjektmi.

9.3 Sociálna práca

Sociálny pracovník centra pri práci s dieťaťom a jeho rodinou postupuje najmä v súlade s postupmi prípadovej sociálnej práce. Je to sociálna práca s jednotlivcom, ktorá je však viazaná aj na sociálnu prácu orientovanú na rodinu a skupinu.

V jednotlivých etapách sociálnej práce akými sú

- etapa sociálnej evidencie a situačnej analýzy
- etapa hodnotenia, sociálnej diagnostiky a vypracovania plánu sociálnej práce
- etapa sociálnej intervencie
- etapa zaznamenávania dokumentácie a ukončenia prípadu

Sociálny pracovník používa najmä metódy akými sú rozhovor a iná komunikácia, pozorovanie, anamnéza, motivačný rozhovor, analýza prostredia, spoločná analýza problémov, krízová intervencia, štúdium dokumentov, sprevádzanie klienta, nácvik pracovných a sociálnych zručností, nácvik rodičovských zručností, rozvoj finančnej gramotnosti.

Významnou metódou práce sociálneho pracovníka je odborná metóda práce nazývaná prípadová konferencia.

10. Opis plánovania a vyhodnocovania výchovnej činnosti v samostatne usporiadaných skupinách

Centrum má vypracovaný program výchovnej činnosti. Každá samostatne usporiadaná skupina si tento program spracuje s ohľadom na svoje špecifické podmienky. Koordinátor pripraví jeho návrh, ostatní zamestnanci samostatne usporiadanej skupiny ho aktívne pripomienkujú a dopĺňajú.

Program výchovnej činnosti je naplánovaný na obdobie 12 mesiacov, po ich uplynutí je vyhodnotený. Pri tvorbe programu výchovnej činnosti zamestnanci skupiny vychádzajú z individuálnych plánov rozvoja osobnosti dieťaťa všetkých detí v samostatne usporiadanej skupine. Program môže byť podľa potrieb samostatne usporiadanej skupiny flexibilne upravovaný aj mimo štandardného obdobia 12 mesiacov. Výchovná činnosť je zameraná na zdravý životný štýl, či už v oblasti fyzického zdravia, ako aj duševného zdravia, na rozvoj jednotlivých zložiek osobnosti, na multikulturalitu, úctu k tradíciám. Konkrétne výchovné aktivity zohľadňujú záujmy detí a sú v súlade s individuálnymi plánmi výchovnej práce jednotlivých detí v skupine.

Individuálne plány výchovnej práce mesačne tvorí a vyhodnocuje spolu s dieťaťom (s ohľadom na vek a mentálnu úroveň) vychovávateľ (pedagogický zamestnanec), ktorý má dieťa v individuálnej starostlivosti. Každá samostatne usporiadaná skupina centra vypracúva a vyhodnocuje plán výchovnej činnosti. Plán činnosti sa tvorí na začiatku kalendárneho roka.

Uvedený plán sa vyhodnocuje priebežne na jednotlivých stretnutiach samostatne usporiadaných skupín s odborným tímom. **Zameranie plánu:**

- zdravý životný štýl,
- pravidelné športové aktivity,
- aktívne trávenie voľného času, víkendov,
- dodržiavanie tradícií (Veľká noc, Vianoce, karneval, fašiangy),
- účasť na kultúrnych podujatiach,
- preventívne aktivity (šikanovanie, sexuálne zneužívanie, príprava na rodičovstvo...),
- bezpečnosť cestnej premávky,
- spoločenské správanie,
- rozvoj finančnej gramotnosti,
- rozvoj pracovných zručností,
- rozvoj sociálnych zručností a i.

Konkrétne aktivity zohľadňujú záujmy detí v konkrétnej samostatne usporiadanej skupine a plánujú vychovávateľa v spolupráci s deťmi. Pri každej výchovnej činnosti je určená zodpovedná osoba, časový horizont a spôsob uskutočnenia plánovanej činnosti.

Pondelok – Piatok

06:00 – 06:30	Budíček
06:30 – 07:00	Raňajky
07:00 – 07:30	Odchod do školy
12:00 – 15:00	Príchod zo škôl a osobné aktivity detí
15:30	Olovrant

PROGRAM CENTRA PRE DETI A RODINY BRATISLAVA - UČITEĽSKÁ

16:00 – 18:00 Príprava na vyučovanie
18:00 – 18:30 Večera
18:30 – 20:30 Osobné aktivity detí
20:30 – 22:00 Individuálne večierky

Sobota - Nedeľa

07:00 – 07:30 Budiček
07:30 – 08:00 Raňajky
08:00 – 12:00 Aktívne trávenie voľného času SUS
12:00 – 12:30 Obed
12:30 – 18:00 Aktívne trávenie voľného času SUS
18:00 – 18:30 Večera
18:00 – 18:30 Osobné aktivity detí
20:30 – 22:00 Individuálne večierky

11. Opis obsahu prípravy na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti, vrátane počtu hodín určených na nácvik praktických zručností vo výchovnej práci s deťmi a personálne zabezpečenie tejto prípravy

11.1 Poskytnutie základných informácií o

- právnych predpisoch upravujúcich oblasť sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a rodinnoprávných vzťahov a ďalších všeobecne záväzných právnych predpisoch súvisiacich s vykonávaním profesionálnej náhradnej starostlivosti,
- výchovných opatreniach, náhradnej starostlivosti a osvojení,
- psychickom vývine, fyzickom vývine a sociálnom vývine dieťaťa a potrebách dieťaťa,
- potrebách a špecifikách starostlivosti o dieťa, ktoré je obeťou trestného činu obchodovania s ľuďmi, alebo ktoré je týrané, sexuálne zneužívané alebo sa vykonávajú opatrenia na overenie miery ohrozenia dieťaťa týraním, sexuálnym zneužívaním alebo iným činom ohrozujúcim jeho život, zdravie, priaznivý psychický vývin, fyzický vývin alebo sociálny vývin v rozsahu najmenej 16 hodín z celkového počtu hodín určených na poskytnutie základných informácií,
- právach dieťaťa,
- právach a povinnostiach profesionálneho náhradného rodiča (ďalej len „PNR“).

11.2 Nácvik praktických zručností vo výchovnej práci s deťmi v rozsahu najmenej 50 % z celkového počtu hodín prípravy na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti zameraný na:

- identifikáciu vývinových potrieb dieťaťa,
- vzťahovú väzbu, citové pripútanie a separáciu dieťaťa,
- prispôsobenie sa zmene v rodine profesionálneho náhradného rodiča,
- komunikačné zručnosti,
- rozvoj výchovných zručností,
- riešenie záťažových situácií v rodine,
- spoluprácu v tíme odborníkov,

Manžel záujemcu o prípravu je povinný zúčastniť sa najmenej 21 hodín nácviku praktických zručností, venovaných najmä témam:

- vývinové štádia dieťaťa a jeho potreby,
- príchod a odchod dieťaťa z PNR,
- strata a trauma,
- PNR ako systém

11.3 Po ukončení prípravy centrum vypracuje zhodnotenie prípravy v písomnej podobe, ktorého súčasťou je najmä

- zhodnotenie záujmu fyzickej osoby o získanie informácií podľa odseku písm. a) a zhodnotenie spolupráce pri nácviku podľa písm. b) počas prípravy na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti,
- zhodnotenie motivácie fyzickej osoby na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti,
- záver, či fyzická osoba absolvovala alebo neabsolvovala prípravu na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti.

V prípade, že záujemca/fyzická osoba ukončí prípravu v jej priebehu, písomné zhodnotenie sa nevypracuje vôbec.

11.4 Organizačné podmienky prípravy

V prípade záujmu o prípravu prejavenej formou písomnej žiadosti, (na mail soc.prac3@detskydomovbratislava.sk bude centrum záujemcu najneskôr do 15 dní od prijatia žiadosti písomne informovať o možnostiach termínov začatia prípravy v Centre pre deti a rodiny Bratislava, ale aj o termínoch začatia príprav v okolitých centrách. Záujemca o prípravu bude mať možnosť vybrať si termín. Prípravu je možné absolvovať v našom CRD spravidla 1x ročne/termín bude uvedený na našej webovej stránke. Príprava prebieha individuálnou alebo skupinovú formou.

12. Opis tvorby a vyhodnocovania čiastkových plánov individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa

Individuálny plán rozvoja osobnosti dieťaťa je súbor čiastkových plánov vykonávania odborných činností v centre, ktoré smerujú k naplneniu hlavného cieľa odbornej práce s dieťaťom, jeho rodinou alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa, a ďalšími fyzickými osobami. Tento cieľ určí zodpovedný zamestnanec orgánu SPODaSK a sociálny pracovník centra (po konzultácii s odborným tímom centra) spoločne, pri prijatí dieťaťa do centra na pobytové opatrenie súdu najneskôr v lehote dvoch týždňov od umiestnenia dieťaťa v zariadení.

Cieľ je výstupom odbornej metódy práce/prípadovej, rodinnej konferencie. Cieľ je možné na základe vyhodnotenia prijatých opatrení a úloh v rámci dohodnutých termínov zmeniť.

Okrem určeného cieľa odbornej práce obsahuje kontaktné údaje na koordinátorov plnenia plánu a úloh na strane centra – sociálny pracovník, ako aj na strane orgánu SPODaSK.

Čiastkové plány individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa, ktoré nadväzujú na jeho hlavný cieľ sú

- a) plán sociálnej práce,
- b) plán výchovnej práce s dieťaťom,
- c) hlavné úlohy psychologické činnosti psychológa centra,
- d) Plán komplexnej ošetrovateľskej starostlivosti, ak si to zdravotný stav dieťaťa vyžaduje

Podkladom pre vypracovanie čiastkových plánov je komplexné posúdenie situácie dieťaťa – vstupná diagnostika dieťaťa (sociálna, zdravotná, psychologická, pedagogická, špeciálnopedagogická) a jeho rodiny, vrátane výstupov z úvodnej metódy odbornej práce (napr. prípadovej konferencie, rodinnej konferencie), ktorú sociálny pracovník prizýva všetky blízke osoby v živote dieťaťa.

Organizovanie prípadových konferencií, plánovanie sociálnej práce a jej vyhodnocovanie v centre vykonáva sociálny pracovník.

Individuálny plán rozvoja osobnosti dieťaťa je následne vyhodnocovaný priebežne, v závislosti od stanovených termínov plnenia úloh individuálne pre jednotlivé dieťa.

Plán sociálnej práce vypracováva a vyhodnocuje sociálny pracovník, obsahuje mieru ohrozenia dieťaťa, ak sa centrum podieľalo na jej určení, zhodnotenie situácie dieťaťa a jeho rodiny, ciele sociálnej práce a konkrétne úlohy na dosiahnutie cieľov, spôsob úhrady zvýšených výdavkov na zabezpečenie starostlivosti o dieťa, miesto a dobu čerpania dovolenky, počas ktorej má PNR poskytovať starostlivosť dieťaťu umiestnenému v PNR a ďalšie náležitosti v súlade s legislatívou.

Plán výchovnej práce s dieťaťom vypracováva vychovávateľ, ktorý má dieťa v individuálnej starostlivosti/PNR spolu s dieťaťom (s ohľadom na jeho vek a rozumové schopnosti). Plán je vyhodnocovaný spoločne s dieťaťom a súčasne je vypracovaný plán na ďalšie obdobie. Plán výchovnej práce sa zameriava najmä na nasledujúce oblasti, pričom vychádza z aktuálnych schopností, zručností a možností dieťaťa:

- oblasť výchovy (sebaobslužné činnosti),
- oblasť sociálnych zručností (spolurozhodovanie, finančná gramotnosť),
- oblasť vzdelávania a pomoci pri príprave do školy - silné a slabé stránky,
- oblasť záujmovej a rekreačnej činnosti (talent a voľný čas),
- oblasť emocionality (prežívanie, vzťah k sebe, k iným),
- oblasť zdravotnej starostlivosti,
- oblasť spolupráce s rodinou dieťaťa a blízkymi osobami.

Za vypracovanie a vyhodnocovanie plánu výchovnej práce s dieťaťom umiestneným v PNR zodpovedá PNR v spolupráci s odborným tímom. Plán činnosti pre rodinu počas pobytov dieťaťa mimo centra v rodinnom prostredí, najmä v procese sanácie, obsahuje úlohy pre rodiča a úlohy pre dieťa. Plán vypracováva vychovávateľ, ktorý má dieťa v individuálnej starostlivosti, prípadne koordinátor SUS alebo PNR, prípadne sociálny pracovník.

Po skončení pobytu dieťaťa mimo centra rodičia zhodnotia plnenie úloh v časti na to určenej a dokument odovzdajú službukonajúcemu vychovávateľovi alebo PNR, ktorý tento plán tiež vyhodnotí. Hlavné úlohy psychologickkej činnosti pri napĺňaní cieľa individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa vypracováva a vo vopred dohodnutých intervaloch vyhodnocuje psychológ centra.

Pri novoprijatom dieťati adaptačné obdobie v centre trvá spravidla jeden až tri mesiace. Psychológ sleduje adaptáciu dieťaťa, poskytuje dieťaťu odbornú pomoc, vyhodnocuje adaptačné obdobie. Vyhodnotenie adaptácie opíše v správe zo vstupnej psychologickkej diagnostiky dieťaťa, ktorá je súčasťou komplexného posúdenia situácie dieťaťa, a to do jedného mesiaca od prijatia dieťaťa. Vychovávateľa/PNR vypracujú

prvý plán výchovnej práce, spoznávajú a naplňajú potreby dieťaťa v spolupráci s odborným tímom a monitorujú adaptáciu dieťaťa na nové prostredie.

13. Podmienky pre záujmovú, športovú, kultúrnu a rekreačnú činnosť, prejavovanie náboženského vyznania a viery

V centre sa utvárajú podmienky pre optimálnu záujmovú činnosť, športovú činnosť, kultúrnu činnosť, rekreačnú činnosť a iné voľno-časové aktivity ako i na slobodné prejavovanie náboženského vyznania a viery. Zamestnanci centra cielene u dieťaťa rozvíjajú jeho schopnosti a talent.

Športová činnosť je poskytovaná subjektmi na to určenými (športový klub, športový oddiel, skautský oddiel, plaváreň, turistika, cykloturistika, lyžovanie, a i.). Záujmové krúžky sú organizované v základných školách, v špeciálnych základných školách a v centrách voľného času. Deti môžu navštevovať aj niektorú zo základných umeleckých škôl, Mestské kultúrne centrum a Mestskú knižnicu. Na podporu vhodného využívania voľného času detí sú sprostredkované aj kultúrne a rekreačné aktivity v rámci Bratislavy a mestskej časti Podunajské Biskupice (divadlo, kino, výstavy, a i.). Táto činnosť je im poskytovaná v čase prázdnin, resp. v dňoch bez školskej dochádzky.

CDR vlastní svoj areál, ktorý môže v čase pobytu dieťa naplno využiť a tráviť voľný čas práve tam - či už na športové alebo iné voľno-časové aktivity. V čase využívania areálu dieťaťom je zakaždým nutná prítomnosť vychovávateľa, ktorý v tom čase zodpovedá za ochranu zdravia a života dieťaťa, ako i za prípadné spôsobenie škody dieťaťom na majetku centra.

Prejavovanie náboženského vyznania a viery závisí od slobodného rozhodnutia dieťaťa/zákonného zástupcu dieťaťa. V prípade, že sa dieťa rozhodne absolvovať krst a následne významné udalosti náboženského života v rámci registrovaných a bezpečných cirkví (napr. prvé sväté prijímanie, konfirmácia), je v tomto rozhodnutí zamestnancami centra podporované. Pokiaľ je to možné, všetky rozhodujúce úkony sú realizované v úzkej spolupráci s rodičom dieťaťa alebo s inou, jemu blízkou osobou.

14. Zdravotná starostlivosť, zabezpečená deťom a plnoletým fyzickým osobám

Zdravotná starostlivosť – je v centre zabezpečovaná prostredníctvom siete zdravotníckych zariadení, keďže v centre nie je vykonávaná ošetrovateľská a zdravotnícka starostlivosť. Vo všetkých samostatne usporiadaných skupinách je povinnou výbavou štandardizovaná lekárnička, a to ako pre účely poskytnutia prvej pomoci, ako aj pre zásobenie základnými liekmi a zdravotníckym materiálom pre potreby zvládnutia prvých príznakov ochorenia. Väčšina zamestnancov centra absolvovala kurz prvej pomoci.

Všeobecná pediatričná starostlivosť – poskytujú deťom ambulancie v Bratislave (zdravotné stredisko Učiteľská, Bebravská, Lotyšská), prípadne ambulancie v blízkosti miesta pobytu (výkonu práce) profesionálneho náhradného rodiča. Odbornú lekársku starostlivosť zabezpečujú prevažne vybraní bratislavskí lekári. Výber pediatra a odborných lekárov pre deti realizuje vychovávateľ samostatne usporiadanej skupiny alebo profesionálny náhradný rodič, v zložitých prípadoch po konzultácii s odborným tímom a riaditeľom centra. Zamestnanci centra zaznamenávajú **podávanie liekov** v

Zápisníku na evidenciu liekov. Evidenciu liekov podaných dieťaťu v prípade nevoľnosti z lekárničky v skupine vedie zamestnanec, ktorý liek dieťaťu podal. Evidenciu liekov vydaných rodičovi alebo blízkej osobe určených na podávanie dieťaťu počas krátkodobého pobytu mimo centra vedie službukonajúci zamestnanec. Prehľad o zdravotnom stave a poskytnutej zdravotnej starostlivosti v danom mesiaci je uvádzaný v Pláne výchovnej práce. Vychovávateľ skupiny/profesionálny náhradný rodič lekárske správy z odborných vyšetrení odovzdáva sociálnemu pracovníkovi ako súčasť spisovej dokumentácie dieťaťa.

Psychiatrická starostlivosť – je osobitnou kategóriou v zabezpečovaní zdravotníckej starostlivosti a je realizovaná Detskou fakultnou nemocnicou s poliklinikou, Limbová 1, Bratislava – Kramáre, tímom lekárov. Odporúčanie k návšteve dieťaťa u psychiatra je výsledkom dohody všetkých zúčastnených na skupinovej pracovnej porade. Pri návšteve psychiatra dieťa sprevádza spravidla psychológ, ktorý je prítomný aj pri jeho prípadnom prijímaní na hospitalizáciu.

Výber lekára pre dospelých, ako aj odborných lekárov, je osobnou záležitosťou každého mladého dospelého, pričom na požiadanie mu pomoc pri výbere poskytne sociálny pracovník, prípadne iný člen odborného tímu.

15. Zabezpečenie školskej dochádzky a prípravy na povolanie detí a plnoletých fyzických osôb

Každé dieťa, ktoré je prijaté do centra, má zabezpečené vzdelávanie v systéme základných a stredných škôl. Predškolační navštevujú materskú školu, podľa možnosti v najlepšej dostupnosti centra.

Deti zo samostatne usporiadaných skupín navštevujú:

- a) základné školy
- b) špeciálne základné školy
- c) stredné školy

Deti z profesionálnych náhradných rodín spravidla navštevujú základné školy v mieste bydliska PNR, resp. podľa dohody PNR, odborného tímu a prípadne aj rodiča dieťaťa. Žiadosť o prijatie dieťaťa do materskej školy a základnej školy podpisuje riaditeľ centra.

Ak má dieťa diagnostikovanú poruchu učenia, spravidla je individuálne integrované a má školou vypracovaný individuálny výchovno-vzdelávací plán. Pre takéto deti, ale aj pre dieťa, ktoré má len nedostatky vo vedomostiach alebo potrebuje doučovanie, prípravu na vyučovanie v súlade s Plánom výchovnej práce zabezpečuje aj liečebný pedagóg.

Ak má vychovávateľ/PNR prístup k elektronickej žiackej knižke, je sústavne informovaný o prospechu detí, ale i o vzdelávacom procese – prebratom učive a školských aktivitách. Ak nemá prístup k elektronickej žiackej knižke, pravidelne sa informuje o výsledkoch výchovno-vzdelávacieho procesu v škole, o čom vedie záznamy v Pláne výchovnej práce na daný mesiac s cieľom pomoci dieťaťu v ďalšom období.

**16. Práva dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby; práva rodiča dieťaťa a iných blízkych osôb.
Spôsob udržiavania kontaktu**

Deti a mladý dospelý majú právo na všetky náležitosti, vyplývajúce zo zákona o SPODaSK a z vykonávacej vyhlášky, Zákona o rodine, Dohovoru o právach dieťaťa, z interných noriem centra.

Práva detí a mladých dospelých:

- adaptovať sa na náhradné prostredie centra, ako i na bezpodmienečné prijatie ich samotných, ako aj ich rodiny zamestnancami centra,
- na stabilné a bezpečné prostredie v náhradnej starostlivosti centra,
- na plánovanú budúcnosť – sanácia rodiny, NRS, osamostatňovanie sa,
- na ochranu v prostredí centra pred šikanovaním, zneužívaním a násilím, - na súkromie,
- stretávať sa s rodičmi, so súrodencami a s fyzickými osobami, ku ktorým majú blízky vzťah,
- na nadväzovanie kontaktov a vzťahov s priateľmi a rovesníkmi,
- na vzdelanie podľa svojich schopností,
- na rozvoj svojich schopností, zručností a nadania,
- na zdravý životný štýl (stravovanie, rekreačná činnosť),
- na starostlivosť o telesné a duševné zdravie,
- vyjadriť samostatne a slobodne svoj názor vo veciach, ktoré sa ich týkajú,
- na kvalifikovanú všestrannú starostlivosť, kvalifikovanú odbornú pomoc zamestnancov centra, - požiadať o pomoc pri ochrane svojich práv,
- na ochranu osobných údajov.

Deti majú tiež právo navštíviť člena odborného tímu, ako aj riaditeľa, kedykoľvek.

Majú právo vyjadriť svoje názory aj anonymne prostredníctvom schránky umiestnenej v priestoroch vstupnej chodby.

Deti z profesionálnych náhradných rodín majú možnosť kedykoľvek, najmä však počas návštevy zamestnanca v PNR, komunikovať s členom odborného tímu a na požiadanie dieťaťa alebo odporúčenie člena odborného tímu aj s riaditeľom. Pokiaľ rodičia nemajú rodičovské práva nijakým spôsobom upravené, obmedzené alebo odobraté, centrum je povinné spolupracovať s rodičmi pri výchove a starostlivosti o deti.

Práva rodičov

Rodičia majú právo na informácie o dieťati. Informácie o dieťati podáva sociálny pracovník, s ktorým si rodič dohodne stretnutie alebo mu podá informácie telefonicky, ak je presvedčený, že komunikuje s rodičom. Informácie o bežnom fungovaní dieťaťa a vzdelávacom procese dieťaťa môže podať aj vychovávateľ. Súhrnné informácie o dieťati rodič dostáva aj počas prípadovej konferencie. Rodičia majú právo na udržiavanie kontaktu s dieťaťom. Rodičia majú právo požiadať súd o zrušenie ústavnej starostlivosti alebo o zrušenie neodkladného opatrenia či výchovného opatrenia, na základe ktorého bolo dieťa odňaté z ich starostlivosti. V centre im je v tejto veci poskytnutá odborná pomoc.

Spôsob udržiavania kontaktu dieťaťa s rodičom a ďalšími blízkymi osobami

Dieťa, pre ktoré je v centre vykonávané pobytové opatrenie súdu, má právo stretávať sa s rodičom, ak nebolo rozhodnutím súdu ustanovené inak. Po prijatí dieťaťa do centra sa už počas prvého stretnutia s rodičmi, inými blízkymi príbuznými, prípadne inými blízkymi osobami, dohodne spôsob ich kontaktu s dieťaťom, ktorý bude v záujme dieťaťa. V súlade s vekom a rozumovou vyspelosťou dieťaťa sú dieťaťu sprostredkované pravdivé informácie o jeho pôvode, rodičoch a primerane je mu vysvetlené, prečo nemôže bývať so svojimi rodičmi. Spravidla je v adaptačnej fáze dieťaťu umožnený telefonický kontakt, ako i osobný kontakt za prítomnosti zamestnanca centra. V prípade neuzatvorenia dohody podmienky stretávania sa s dieťaťom určí centrum s prihliadnutím na najlepší záujem dieťaťa.

Po diagnostike dieťaťa /sociálny pracovník, psychológ a i./ odporučí centrum v závere najoptimálnejšie spôsoby udržiavania kontaktu dieťaťa s rodičmi, príbuznými alebo blízkymi osobami, prihliadajúc na potreby dieťaťa a možnosti a schopnosti rodičov, príbuzných alebo blízkych osôb. Kontakt môže byť odporučený buď telefonický alebo osobný - prostredníctvom návštevy v centre za prítomnosti zamestnanca centra alebo bez prítomnosti zamestnanca, či už ako vychádzka, alebo ako krátkodobý pobyt v domácom prostredí rodiča, príbuzného alebo blízkej osoby dieťaťa.

Stretnutia s dieťaťom by mali byť vždy v súlade so smerovaním a s cieľmi plánu práce s rodinou. Stretnutia, ktoré smerujú k návratu do rodiny v porovnaní so stretnutiami, ktoré sú zamerané len na udržanie kontaktu dieťaťa s rodičom, príbuzným alebo blízkou osobou, majú vždy inú podobu a inú frekvenciu.

Pokiaľ má dieťa viacero blízkych ľudí, ktorí prejavujú záujem o stretávanie sa, centrum naplánuje jednotlivé návštevy tak, aby to bolo pre dieťa optimálne, aby sa dokázalo nastaviť na návštevu, a aby vedelo, čo sa kedy bude diať.

Pri plánovaní návštev je takisto vhodné zohľadniť program dieťaťa v centre - návštevu školy, záujmových krúžkov, čas na domácu prípravu na vyučovanie a čas na hru, pohybové vyžitie sa. Je prínosom, ak sa dá prepojiť návšteva blízkej osoby s niektorou z prirodzených, či dôležitých činností dieťaťa - napríklad súrodeneц využije návštevu na spoločnú hru a pod.

Rodičovi, príbuznému alebo blízkej osobe nie je umožnený kontakt s dieťaťom, pokiaľ je aktuálne pod vplyvom alkoholu alebo iných omamných látok, je agresívny, vulgárny alebo sú zjavné iné formy neprijateľného správania.

Pobyt dieťaťa mimo centra

Pred prvým krátkodobým pobytom dieťaťa mimo centra zamestnanci prešetria podmienky v rodine, prípade centrum požiada o súčinnosť zamestnancov orgánu SPODaSK. Rodič, príbuzný alebo blízka osoba musí prejaviť záujem o krátkodobý pobyt dieťaťa v jeho domácom prostredí oficiálne (telefonicky alebo osobne) u sociálneho pracovníka centra, minimálne 3 pracovné dni pred odchodom dieťaťa na pobyt. Centrum je v tejto lehote povinné oznámiť orgánu SPODaSK čas, miesto a dĺžku pobytu dieťaťa mimo centra. Orgán SPODaSK má v tomto čase priestor poskytnúť centru aktuálne informácie o rodinnom prostredí, ak je to potrebné v záujme dieťaťa.

Pokiaľ má dieťa blízku osobu, ktorá však nie je v úzkom rodinnom prepojení s dieťaťom (ako rodičia, prarodičia) a táto má záujem s dieťaťom tráviť čas mimo centra, je takáto blízka osoba povinná absolvovať

informačné poradenstvo. O absolvovaní informačného poradenstva je sociálnym pracovníkom centra vyhotovený písomný záznam.

Pri prevzatí dieťaťa rodič, príbuzný alebo blízka osoba obdrží písomný súhlas centra so zdržiavaním sa dieťaťa mimo centra. Svojim podpisom potvrdí oboznámenie sa s podmienkami pobytu dieťaťa mimo centra, ako i so svojimi povinnosťami počas tohto obdobia. Súčasťou súhlasu sú aj kontakty na príslušné zodpovedné osoby, na ktoré sa môže obrátiť v prípade vzniku neočakávaných udalostí.

Pred plánovaným pobytom dieťaťa mimo centra, centrum rozhodne o poskytnutí alebo neposkytnutí príspevku na stravu pre dieťa. Príspevok na stravu, vo výške stravnej jednotky alebo jej časti, sa rodičovi, príbuznému alebo blízkej osobe vyplatí pri prevzatí dieťaťa. Príspevok na stravu sa neposkytuje pri pobyte dieťaťa mimo centra u budúcich náhradných rodičov v rámci sprostredkovania náhradnej rodinnej starostlivosti. Či už sa dieťa zdržuje u rodičov, prarodičov, u iných príbuzných či blízkych osôb, centrum sleduje a zaznamenáva vplyv pobytu dieťaťa mimo centra na jeho psychický, fyzický a sociálny vývin. Centrum v rámci sledovania najlepšieho záujmu dieťaťa vyhodnocuje tieto pobyty a podľa toho perspektívne nastaví frekvenciu návštev, dĺžku návštev, príp. charakter stretnutí s blízkymi osobami, prihliadajúc na vek dieťaťa, jeho rozumovú vyspelosť a možnosti spracovania návštev v kontexte jeho prítomnosti a plánovanej budúcnosti. Informácie z týchto vyhodnotení sú jedným z predmetov prípadových konferencií, na ktorých sa súčasne dohodnú nové pravidlá kontaktu, prípadne sa ponechajú v platnosti tie pôvodné.

Pokiaľ je dieťa umiestnené v profesionálnej náhradnej rodine (PNR), kontakt s rodičmi, prarodičmi, súrodencami a blízkymi osobami dieťaťa sa uskutočňuje rovnako, ako je vyššie popísané. Tak, ako aj ostatní zamestnanci v priamej práci s dieťaťom, aj PNR je povinný podporovať kontakt medzi rodičom dieťaťa, osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa, inou blízkou osobou dieťaťa. Na stretnutia je dieťa dopredu pripravované PNR, preto centrum od rodičov, príbuzných a blízkych osôb vyžaduje dodržiavanie vopred dohodnutého času a miesta stretnutia.

17. Opis spôsobu, akým sa dieťa pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre môže obrátiť aj bez vedomia centra na orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, verejného ochrancu práv, komisára pre deti, komisára pre osoby so zdravotným postihnutím, súd alebo prokuratúru

Centrum je z tohto pohľadu otvoreným prostredím. Deti majú priestor pre udržanie alebo vytvorenie dôverných vzťahov k osobám mimo centra. Tieto dôverné osoby, či už sú to rodičia, blízke osoby, dobrovoľníci, učitelia v škole a pod., môžu v prípade potreby pomôcť dieťaťu obrátiť sa na uvedené inštitúcie aj bez vedomia centra. Dieťa je informované o svojich právach a povinnostiach, o možnosti obrátiť sa na príslušné inštitúcie, či už formou individuálneho rozhovoru alebo aj prostredníctvom skupinových preventívnych aktivít. Informácie sú deťom sprostredkované s ohľadom na ich vek a mentálne schopnosti.

Možnosť obrátiť sa na orgán SPODaSK má dieťa aj počas pravidelnej návštevy dieťaťa konkrétnym zamestnancom tejto inštitúcie. Dieťa má tiež informáciu, ktorý úrad práce, sociálnych vecí a rodiny vedie jeho spis, avšak len niektoré deti majú možnosť poznať „svojho sociálneho pracovníka“.

PROGRAM CENTRA PRE DETI A RODINY BRATISLAVA - UČITEĽSKÁ

Kontakty na verejného ochrancu práv, komisára pre deti, komisára pre osoby so zdravotným postihnutím, súd a prokuratúru, sú umiestnené na viditeľnom mieste pre dieťa a sú aj súčasťou tohto programu. Obrátiť sa na uvedené orgány možno telefonicky, poštou, mailom.

Verejný ochranca práv

Kancelária verejného ochrancu práv

Grösslingová 35

P. O. Box 1

820 04 Bratislava 24

web: www.detskyombudsman.sk; e-mail: detskyombudsman@vop.gov.sk

Komisár pre deti

Úrad komisára pre deti

Odborárske námestie 3

811 07 Bratislava

Web: www.komisarpredeti.sk e-mail: info@komisarpredeti.sk

Telefón: +421 950 439 342; +421 2 32 19 16 91

Komisár pre osoby so zdravotným postihnutím

Úrad komisára pre osoby so zdravotným postihnutím

Račianska 153

831 54 Bratislava

Web: www.komisarprezdravotnepostihnutych.sk; e-mail: sekretariat@komisar.sk

Telefón: +421 2 20 42 03 09

Mestský súd Bratislava II

Drieňová 5

827 02 Bratislava

Tel. číslo: 02/88 812 200, 02/88 812 103

E-mail: podatelnaMSBA2@justice.sk

Okresná prokuratúra Bratislava II

18. Opis podmienok doručovania pošty, prístupu na internet a používania telefónu

Doručovanie pošty

Dieťa, alebo plnoletá fyzická osoba prijatá do centra má právo udržiavať akýkoľvek kontakt s blízkymi osobami, teda aj formou listových zásielok.

Doručovanie pošty prebieha v centre štandardným spôsobom - listy prevezme od doručovateľa poverený zamestnanec a prideli ich na ďalšie spracovanie. Listy, ktoré sú určené deťom, neotvára. Výnimku tvoria iba listy, ktoré sú určené deťom do veku 6 rokov alebo deťom s mentálnym postihnutím, ktoré majú problém s čítaním. Ich listy sú spravidla pridelené sociálnemu pracovníkovi, ktorý zabezpečí, aby bol list doručený vychovávateľovi, ktorý má dieťa v individuálnej starostlivosti alebo PNR, ktorý list s dieťaťom otvorí a prečíta mu ho. Listy deťom nad 6 rokov, ktoré vedia čítať, ako aj listy mladých dospelých, sú odovzdávané neotvorené.

Prístup na internet a používanie telefónu

Používanie internetu a mobilného telefónu si určuje samostatne usporiadaná skupina alebo profesionálna náhradná rodina vo svojich interných pravidlách (používanie internetu a mobilného telefónu centra je zabezpečené denne v dohodnutom čase).

Používanie internetu a telefónu patriaceho deťom je kontrolované z dôvodu ochrany pred sociálno-patologickými javmi, kyberšikanou a pod. V prípade psychického, mravného, alebo iného ohrozenia dieťaťa, samostatne usporiadaná skupina a profesionálna náhradná rodina umožní prístup dieťaťa k internetu alebo mobilnému telefónu len v prítomnosti zamestnanca centra. Mobilné telefóny detí sú v nočných hodinách uschované u službukonajúceho zamestnanca.

19. Opis povinností dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre a opis povinností rodiča dieťaťa a iných blízkych osôb dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, vrátane podmienok návštev v centre tak, aby návštevy nenarúšali program centra

Všetky deti alebo plnoleté fyzické osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, ich rodičia, blízke osoby atď., majú vo vzťahu k centru nielen svoje práva, ale aj svoje povinnosti, ktoré sú odvodené z ustanovení zákona o rodine. Povinnosti delíme s ohľadom na cieľovú skupinu:

Povinnosti detí a mladých dospelých:

- dieťa a mladý dospelý prejavuje zamestnancovi primeranú úctu a rešpekt. Oslovovanie zamestnanca dieťaťom je výsledkom ich vzájomnej dohody. Vzájomné nezhody riešia slušným spôsobom, bez používania vulgarizmov a fyzických útokov,
- dieťa má povinnosť plniť úlohy plánované v Pláne výchovnej práce, s ktorými bolo oboznámené a ku ktorým sa s ohľadom na jeho vek a schopnosti vyjadruje,
- mladý dospelý má povinnosť plniť úlohy naplánované v Pláne sociálnej práce a Pláne osamostatnenia sa,
- dieťa a mladý dospelý má povinnosť plniť si školskú dochádzku a školské povinnosti z nej vyplývajúce primerane svojim schopnostiam,
- dieťa má povinnosť dodržiavať pravidlá dohodnuté v SUS, v rodine PNR a v centre.

Zamestnanci skupiny vytvárajú pravidlá skupiny spoločne s deťmi. V PNR vytvárajú pravidlá rodinného spoluzitia dospelí spolu s deťmi z centra, ako aj s deťmi biologickými.

Mladý dospelý má povinnosť dodržiavať pravidlá dohodnuté v Zmluve o predĺžení poskytovania starostlivosti v centre – v samostatnej skupine pre mladých dospelých:

- dieťa a mladý dospelý má povinnosť spolupracovať so zamestnancami centra na ochrane zdravia a bezpečia seba aj ostatných,
- dieťa a mladý dospelý má povinnosť pomáhať a podieľať sa na spoločných aktivitách, potrebných pre adekvátne fungovanie SUS, PNR. Pomoc dieťaťa na týchto spoločných činnostiach predstavuje, napr. zapájanie sa pri príprave stravy, upratovaní, ďalej akceptáciu šetrného zaobchádzania s vybavením centra, vzájomnú pomoc medzi deťmi, pomoc pri údržbe vlastných vecí, ako aj zariadenia SUS, PNR a pod.,
- dieťa a mladý dospelý má povinnosť vyvarovať sa spôsobu života, ktorý by mohol byť pre neho ohrozujúci /napr. užívanie látok, ktoré poškodzujú jeho telesné a duševné zdravie.

Povinnosti rodičov a blízkych osôb:

- rodičia majú povinnosť platiť výživné na účet centra v súlade s platnou legislatívou,
- rodičia majú povinnosť informovať centrum o všetkých skutočnostiach, ktoré môžu byť nápomocné počas dočasnej starostlivosti o dieťa v centre.
- rodičia majú povinnosť informovať centrum o zmene svojho bydliska, pracoviska a svojich príjmoch, ako aj o iných dôležitých skutočnostiach /napr. uzatvorenie manželstva, narodenie dieťaťa,
- rodičia a blízke osoby majú povinnosť dodržiavať dohodnuté pravidlá súvisiace s udržiavaním kontaktu s dieťaťom,
- rodičia a blízke osoby majú povinnosť zabezpečovať starostlivosť a výchovu dieťaťa počas návštevy v domácom prostredí tak, aby bolo zachované jeho fyzické a psychické zdravie, teda uspokojené potreby tak, ako im to určuje Plán činnosti pre rodinu,
- rodičia a blízke osoby majú povinnosť ihneď informovať centrum o závažných skutočnostiach, ktoré sa vyskytnú počas pobytu dieťaťa v jeho domácnosti (napr. zmena zdravotného stavu, útek dieťaťa, vážne výchovné problémy, konflikty a pod.),
- rodičia a blízke osoby majú povinnosť priviesť dieťa do centra v dohodnutom čase a predložiť nimi vyhodnotený Plán činnosti pre rodinu, zostavený pre príslušné obdobie, ktoré trávi dieťaťo mimo centra, ak bol pobyt dieťaťa skrátený má povinnosť vrátiť preplatok príspevku. Taktiež majú povinnosť vrátiť do centra všetky veci, ktoré dieťaťo počas krátkodobého pobytu centrum poskytlo,
- v prípade, že rodičia, resp. blízke osoby nepoužijú poskytnutý príspevok na stravu adekvátne / na stravu/, riaditeľ centra môže rozhodnúť, že ďalší príspevok poskytovať centrum nebude.

20. Taxatívny opis výchovných prostriedkov, ktoré je možné uložiť za nedodržanie povinností

V prípade porušenia pravidiel centra dieťaťom a mladým dospelým, môže vychovávateľ v spolupráci s odborným tímom využiť rôzne výchovné prostriedky, ktoré sú uvedené v tabuľke. Tie sa ukladajú na základe závažnosti porušenia povinností, pričom ich cieľom je motivovať správanie dieťaťa a mladého dospelého a majú preventívny charakter. Tieto výchovné prostriedky sa po týždni prehodnocujú, či spĺňajú svoj cieľ, prípadne sa upravujú.

Mierne porušenie pravidiel:

Závažnosť porušenia povinností	Výchovné prostriedky
<ul style="list-style-type: none"> • opakované úmyselné neplnenie si služieb, • opakované nedodržanie času návratu zo • samostatných vychádzok, • úmyselné klamstvá, • vulgárny prejav, • menej závažné agresívne prejavy (vzájomné provokácie, verbálne konflikty, náznaky fyzického násillia), • neplnenie si školských povinností, • nedodržanie zásad starostlivosti o svoje zdravie • (porušenie odporúčaní lekára, nedostatočné oblečenie v zime a pod.), • úmyselné poškodzovanie majetku centra nižšej hodnoty (školské pomôcky a pod.) a zverených osobných vecí, • používanie tabakových výrobkov v areáli centra. 	<ul style="list-style-type: none"> • napomenutie dieťaťa alebo mladého dospelého službukonajúcim zamestnancom, • skrátenie alebo krátkodobé pozastavenie samostatných vychádzok (na 3 - 7 dní), • pozastavenie času určeného na TV, PC, PS (na 3 - 7 dní), pozastavenie individuálnych aktivít (vstup na klzisko, plaváreň a pod.), • neúčast' na kultúrnych podujatiach (kino, divadlo a pod.), • aktivita navyše v prospech skupiny alebo ostatných detí, • skrátenie večierky, • pridanie dieťaťa u činností spojených s udržiavaním domácnosti, • spoločná oprava zničenej veci so spolupodiel'aním sa dieťaťa, • odňatie mobilného telefónu na dohodnuté obdobie.

Stredné porušenie pravidiel:

Závažnosť porušenia povinností	Výchovné prostriedky
<ul style="list-style-type: none"> • jednorazová krádež alebo sprenevera zverených finančných prostriedkov, • úmyselné poškodzovanie majetku vyššej hodnoty (nábytok a pod.), • jednorazový útek, • neplnenie školskej dochádzky (do 10 h), • navádzanie na problémové správanie (agresívne správanie, krádeže a pod.), • jednorazový príchod pod vplyvom alkoholu, • opakované neodôvodnené sťažnosti na používané výchovné prostriedky, • odmietanie plnenia povinností a sebaobslužných činností (udržiavanie poriadku v osobných veciach, v izbe a na SUS, podieľanie sa na chode skupiny - pomoc s nákupmi, údržba areálu a ostatné činnosti, ktoré vyžaduje bežný život v skupine, dodržiavanie hygieny). 	<ul style="list-style-type: none"> • napomenutie riaditeľom centra, • kombinácia viacerých výchovných opatrení z predchádzajúceho odstavca, • pozastavenie samostatných vychádzok (7 - 14 dní), • pozastavenie času určeného na TV, PC (7 - 14 dní), • pozastavenie časti vreckového v danom mesiaci v zmysle § 66 odsek 4, 6 zákona 305/2005 v znení neskorších právnych predpisov, • v prípade úteku zníženie vreckového o pomernú sumu pripadajúcu na počet dní, ktoré dieťa bolo na úteku.

Závažné porušenie pravidiel:

Závažnosť porušenia povinností	Výchovné prostriedky
<ul style="list-style-type: none"> • úmyselné závažné ublíženie na zdraví, • opakované krádeže alebo opakované úteky, • trestná činnosť, • navádzanie na trestnú činnosť, • užívanie nelegálnych návykových látok, • dlhodobý alebo opakovaný útek, opustenie areálu bez vedomia vychovávateľa, • závažnejšie agresívne správanie (fyzické násilie, vulgarizmy voči zamestnancom, vyhrážky, zastráňovanie), • dlhodobé zanedbanie školskej dochádzky (viac ako 10 neospravedlnených hodín), nepripravovanie sa na vyučovanie, • opakovaný príchod pod vplyvom alkoholu. 	<ul style="list-style-type: none"> • kombinácia viacerých výchovných opatrení z predchádzajúcich odstavcov, • pohovor s dieťaťom alebo mladým dospelým pred komisiou, v zložení riaditeľka a odborný tím, dohoda o náprave správania, v prípade nezlepšenia: kontaktovanie kurátora na zvolanie prípadovej konferencie s cieľom návrhu na zmenu zariadenia, rozviazanie dohody s mladým dospelým.

V prípade, že sa pod vplyvom alkoholu alebo omamných látok vráti dieťa z pobytu v biologickej rodine, taktiež ak sa z tohto pobytu nevráti včas, počas pobytu sa zdržiava na inom, ako dohodnutom

mieste alebo na návštevnom pobyte vykazuje iné problematické správanie, centrum umožní kontakt s biologickou rodinou iba v priestoroch centra, prípadne v prítomnosti odborného zamestnanca centra.

Pri menej závažnom porušení pravidiel sankcie určuje vychovávateľ spolu s dieťaťom, pričom dbá na to, aby cieľom ich použitia bola náprava škody, ktorú dieťa svojim správaním spôsobilo a sankcia bola prirodzeným následkom tohto správania a jej použitie posilňovalo u dieťaťa vedomie príčiny a následku. Vychovávateľ taktiež preventívne pôsobí tak, že odmenou posilňuje žiadané správanie detí a oceňuje ho.

21. Spôsob poskytovania vreckového podľa §66 zákona

Počas vykonávania pobytového opatrenia súdu je mesačne deťom (od šesť rokov veku) a mladým dospelým pripravujúcim sa na povolanie dennou formou štúdia, vyplácané vreckové. Použitie a nakladanie s vreckovým je súčasťou plánu výchovnej práce s dieťaťom.

Vychovávateľ skupiny alebo profesionálny náhradný rodič /v prípade, že má vo svojej starostlivosti dieťa staršie ako 6 rokov/ vreckové spravidla do 10. dňa v mesiaci vyplatí dieťaťu, ktoré si vreckové prevezme a prevzatie potvrdí svojim podpisom. S ohľadom na fyzickú vyspelosť a mentálne predpoklady si dieťa na základe dohody so zamestnancom /zväčša vychovávateľom/, ktorý ho má v individuálnej starostlivosti, uloží vreckové u neho a následne je mu vyplácané vo viacerých čiastkach. Pri narábaní s vreckovým je dieťa usmerňované príslušným zamestnancom skupiny alebo profesionálnym náhradným rodičom, sledujúc záujmy dieťaťa a snahu naučiť dieťa zmysluplnému využívaniu finančných prostriedkov a sporeniu na hodnotnejšie predmety, ako sú tie, po ktorých aktuálne túži.

Za dieťa, ktoré ešte nevie písať, preberá vreckové zamestnanec skupiny, ktorý ho má v individuálnej starostlivosti alebo profesionálny náhradný rodič a zaobchádza s ním tak, ako je uvedené vyššie. Vzhľadom k tomu, že poukazovanie vreckového má plniť účel usmerňovania sociálneho vývinu dieťaťa a je aj výchovným prostriedkom k získavaniu základnej finančnej gramotnosti dieťaťa, je jeho použitie kontrolované a dokladované bločkami.

V prípade zistenia nevhodného alebo zdravie ohrozujúceho nakladania s týmito finančnými prostriedkami, je dieťa usmerňované k náprave. Ak ani po opakovaných usmerneniach nepríde k náprave, vreckové je dieťaťu poukazované v hotovosti vo viacerých čiastkach. K poukazovaniu vreckového centrum opätovne pristúpi po pozitívnom vyhodnotení prijatého opatrenia. Centrum nevyplatí vreckové dieťaťu za dni, kedy sa dieťa bez súhlasu zdržiavalo mimo centra.

Z dôvodov hodných osobitného zreteľa, ako je najmä závažné opakované porušenie pravidiel centra alebo spáchanie činu, ktorý je považovaný za priestupok a činu, ktorý by pri dosiahnutí veku trestnej zodpovednosti mohol byť považovaný za trestný čin, centrum /najmä z dôvodu výchovného pôsobenia/ dieťaťu poskytne vreckové v sume nižšej, ako je ustanovená suma vreckového. Rozdiel medzi poskytnutým vreckovým a vreckovým, ktoré sa malo dieťaťu v mesiaci poskytnúť, sa poskytne v mesiaci nasledujúcom po mesiaci, v ktorom sa vreckové poskytlo v nižšej sume, alebo sa suma zodpovedajúca tomuto rozdielu uloží na osobný účet alebo vkladnú knižku dieťaťa.

U mladého dospelého je účel používania vreckového zaznamenaný a vyhodnocovaný v pláne jeho osamostatňovania sa.

22. Opis postupu v rizikových situáciách pre dieťa alebo plnoletú fyzickú osobu, pre ktoré sa vykonáva pobytové opatrenie v centre, vrátane postupu pri nedovolenom opustení centra dieťaťom, pri úraze dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, vážnych nezhodách medzi deťmi a deťmi a zamestnancami centra

22.1 Nedovolené opustenie centra dieťaťom

22.1.1. Ak centrum umožnilo pobyt dieťaťu mimo centra (u rodičov, blízkych osôb) a dieťa sa v určenom čase do centra (SUS alebo PNR) nevrátilo

- a) službukonajúci zamestnanec SUS alebo PNR je povinný ihneď telefonicky vyzvať rodičov dieťaťa alebo osoby blízke dieťaťu, u ktorých sa dieťa nachádzalo, aby ihneď, najdlhšie do 24 hodín zabezpečili návrat dieťaťa do centra.
- b) službukonajúci zamestnanec SUS alebo PNR o tejto skutočnosti bezodkladne informuje sociálneho pracovníka a vyhotoví podrobný záznam v Denníku dieťaťa.
Zamestnanec SUS informuje aj koordinátora. Sociálny pracovník informuje vedúceho úseku starostlivosti o deti a mladých dospelých a riaditeľa.
- c) ak sa službukonajúcemu zamestnancovi SUS alebo PNR nepodarilo za účelom výzvy k návratu dieťaťa skontaktovať s rodičom alebo blízkou osobou, vyzvanie k návratu dieťaťa do centra vhodnou formou zrealizuje sociálny pracovník najbližší pracovný deň, najneskôr však do 24 hodín od určeného času návratu. Za vyzvanie rodičov alebo blízkych osôb k návratu dieťaťa do centra sa považuje aj opakovaný neúspešný pokus o realizáciu výzvy. Sociálny pracovník svoju intervenciu riadne zdokumentuje a založí do spisovej dokumentácie dieťaťa.
- d) ak sa dieťa v určenom čase, teda ani do 24 hodín od vyzvania rodičov alebo blízkych osôb do centra nevráti, neprítomnosť dieťaťa sa považuje za opustenie centra bez súhlasu.

Za opustenie centra bez súhlasu je považované aj

- a) svojvoľný odchod dieťaťa z centra bez súhlasu zamestnanca centra,
- b) nevrátenie sa dieťaťa z riadne povolenej vychádzky alebo inej voľnočasovej aktivity v dohodnutom čase,
- c) nevrátenie sa dieťaťa zo školy v štandardnom čase (s ohľadom na počet vyučovacích hodín a presun zo školy do centra), pokiaľ takýto čas zdržiavania sa dieťaťa mimo centra je viac ako dve hodiny.

22.1.2. Ak dieťa opustí centrum bez súhlasu, centrum je povinné situáciu bezodkladne riešiť

- a) službukonajúci zamestnanec SUS bezodkladne informuje sociálneho pracovníka a koordinátora SUS, PNR informuje sociálneho pracovníka. Sociálny pracovník následne informuje vedúceho úseku starostlivosti o deti a mladých dospelých a riaditeľa. V prípade opustenia centra bez súhlasu podľa ods. 2 súčasne o tejto skutočnosti informuje rodičov alebo blízke osoby dieťaťa, u ktorých by sa dieťa mohlo na úteku nachádzať a vyzve ich, aby kontaktovali centrum a zabezpečili návrat dieťaťa do centra, ak by sa dieťa u nich na úteku zdržiavalo, informuje ich aj o bezodkladnej povinnosti centra oznámiť útek policajnému zboru,
- b) sociálny pracovník, ktorý je v tom čase v pohotovosti mimo pracoviska s použitím mobilného telefónu, je povinný zistiť všetky informácie týkajúce sa nedovoleného opustenia centra dieťaťom a túto skutočnosť bezodkladne oznámiť najbližšiemu útvaru policajného zboru.

- c) sociálny pracovník najbližší pracovný deň túto skutočnosť preukázateľne oznámi súdu, ktorý nariadil ÚS, PO alebo uložil VO, príslušnému úradu PSVaR a Okresnej prokuratúre v Bratislave.

22.1.3. Ak sa dieťa umiestnené v SUS v štandardnom čase nedostaví do školy a škola centrum o tejto skutočnosti informuje

koordinátor SUS, prípadne ním poverený zamestnanec túto skutočnosť okamžite oznámi Mestskej polícii v Bratislave. Zamestnanec centra súčasne Mestskej polícii podá všetky dostupné informácie o dieťati. V prípade, že centrum nebude mať vedomosť o pobyte dieťaťa ani po uplynutí dvoch hodín od času jeho štandardného návratu zo školy do centra, príslušný zamestnanec centra postupuje podľa ods. 20.1.2. PNR v uvedenom prípade postupuje priamo podľa ods. 20.1.2.

Na zabezpečenie všetkých potrebných údajov o dieťati pre potreby policajného zboru je vychovávateľ, ktorý má dieťa v individuálnej starostlivosti alebo PNR v spolupráci so sociálnym pracovníkom povinný vypracovať vopred tlačivo Zápisnica o oznámení nezvestnosti a opatriť ho aktuálnou fotografiou dieťaťa. Toto tlačivo sa spolu s fotografiou dieťaťa aktualizuje jedenkrát ročne, za aktualizáciu je zodpovedný vychovávateľ/PNR.

22.2 Opis postupu v rizikových situáciách u detí

Úraz dieťaťa

- a) Úraz dieťaťa, ktorý nie je potrebný ošetriť lekárom, ošetrí službukonajúci zamestnanec alebo PNR bežným spôsobom. Úraz a spôsob ošetrenia podrobne zaznamená v Denníku dieťaťa. Službukonajúci zamestnanec SUS o úraze informuje koordinátora.
- b) Ak dieťa utrpí úraz, ktorý si vyžaduje ošetrenie lekárom, službukonajúci zamestnanec SUS ihneď informuje koordinátora, PNR informuje vedúceho úseku starostlivosti o deti a mladých dospelých. Koordinátor SUS zabezpečí príchod iného zamestnanca na službu. Podľa vážnosti úrazu zamestnanec odvedie dieťa na lekárske ošetrenie služobným vozidlom alebo taxislužbou. Rovnako PNR zabezpečí lekárske ošetrenie dieťaťa. V prípade potreby zamestnanec SUS/PNR volá RZP – 155 alebo 112. Do príchodu RZP postupuje podľa pokynov zdravotníkov. Po návrate z ošetrenia podrobne zaznamená úraz v Denníku dieťaťa. Lekársky záznam o ošetrení úrazu je následne odovzdaný detskej lekáre a sociálnemu pracovníkovi centra, ktorý ho založí do spisovej dokumentácie dieťaťa.
- c) V prípade život ohrozujúceho úrazu zamestnanec SUS/PNR okamžite volá RZP – 155 alebo 112 a poskytne dieťaťu prvú pomoc.
- d) Záznam o úraze v Denníku dieťaťa obsahuje:
- deň, charakter úrazu, miesto, kde došlo k úrazu, popis ako k úrazu došlo
  - svedkov úrazu
  - meno a priezvisko zamestnanca, ktorý evidoval úraz
  - zariadenie, v ktorom bolo vykonané ošetrenie úrazu.
- e) Informovanie nadriadeného a riaditeľa centra o mimoriadnej udalosti.

Konflikt, vážne nezhody medzi deťmi, deťmi a zamestnancami centra (napr. fyzický útok dieťaťa na iné dieťa, na zamestnanca centra alebo poškodzovanie budovy alebo zariadenia centra, prípadne obydliá PNR v afektívnom záchvate

- a) okamžite privolať inú dospelú osobu,
- b) odstránenie nebezpečných predmetov z dosahu agresora,
- c) evakuácia ostatných detí do bezpečia,
- d) podanie adekvátnej liekovej terapie podľa odporúčenia odborného lekára, ak je to možné,
- e) sledovanie a upokojovania dieťaťa, v závislosti od povahy situácie privolanie RZP 155 alebo 112, prípadne polície - 158,
- f) zabezpečenie hospitalizácie (v prípade potreby),
- g) po odznení mimoriadnej situácie zaznamenanie celej udalosti v Denníku dieťaťa (obdobne ako pri úraze),
- h) informovanie nadriadeného a riaditeľa centra o mimoriadnej udalosti.

Sebapoškodzovanie dieťaťa

- a) upokojenie dieťaťa, rozptýlenie pozornosti,
- b) odobratie nebezpečného predmetu od dieťaťa,
- c) poskytnutie prvej pomoci (podľa potreby),
- d) v závislosti od povahy situácie privolanie RZP, prípadne polície,
- e) zabezpečenie hospitalizácie (podľa potreby),
- f) zaznamenanie celej udalosti v Denníku dieťaťa (obdobne ako pri úraze),
- g) informovanie nadriadeného a riaditeľa centra o mimoriadnej udalosti.

Bezvedomie, otrava liekmi, alkoholom, chemikáliami ...

- a) poskytnutie prvej pomoci (podľa potreby),
- b) privolanie RZP – 155 alebo 112,
- c) po odznení mimoriadnej situácie zaznamenanie celej udalosti v Denníku dieťaťa (obdobne ako pri úraze),
- d) informovanie nadriadeného a riaditeľa centra o mimoriadnej udalosti.

Úmrtie dieťaťa

Službukonajúci zamestnanec alebo PNR je povinný:

- a) ponechať mŕtve telo po dobu dvoch hodín od úmrtia na lôžku,
- b) privolať obhliadajúceho lekára,
- c) zabezpečiť označenie ľudských pozostatkov tak, aby nemohlo dôjsť k zámene,
- d) podľa záverov obhliadajúceho lekára kontaktovať pohrebnú službu ohľadom prevozu na pitvu alebo uloženia ľudských pozostatkov do chladiaceho zariadenia,
- e) bezodkladne oznámiť úmrtie nadriadenému a riaditeľovi centra,

Riaditeľ centra zabezpečí:

- a) bezodkladné oznámenie úmrtia dieťaťa rodičovi, príbuznému alebo blízkej osobe dieťaťa,
- b) ak takej osoby niet, úmrtie sa oznamuje obci príslušnej podľa miesta trvalého pobytu,
- c) ak nemožno zistiť miesto trvalého pobytu mŕtveho, úmrtie sa oznamuje obci, v ktorej došlo k úmrtiu,
- d) vyhotovenie záznamu o oznámení úmrtia blízkej osobe alebo obci.

Požiar

Je potrebné volať hasičov – tel.č. 150

- evakuácia detí do bezpečia.

22.3 Opis postupu v rizikových situáciách u mladých dospelých

Postup opísaný pri rizikových situáciách u detí sa primerane použije u mladých dospelých. Primárnou osobou pre poskytnutie pomoci mladému dospelému môže byť spolubývajúci mladý dospelý, privolaný sociálny pracovník, prípadne susedia.

22.4 Opis postupu pri rizikových situáciách

(vážnych konfliktných situáciách, fyzicky agresívnom správaní) medzi rodičmi/blízkymi osobami dieťaťa, medzi rodičmi/blízkymi osobami dieťaťa a zamestnancami centra

- a) okamžite privolať inú dospelú osobu, pokiaľ je v blízkosti,
- b) odstránenie nebezpečných predmetov z dosahu agresora, pokiaľ je to možné,
- c) únik, evakuácia ostatných do bezpečia,
- d) v závislosti od povahy situácie privolanie polície - 158, mestskej polície 159, alebo 112,
- e) snaha o upokojovanie pokiaľ je to možné,
- f) po odznení situácie zaznamenanie celej udalosti v samostatnom zázname,
- g) informovanie nadriadeného a riaditeľa centra o udalosti.

22.5 Opis techník deeskalácie konfliktných situácií a verbálne agresívneho správania

(platí pre konflikty medzi deťmi, deťmi a dospelými, aj medzi dospelými navzájom)

- a) **prevencia**, pokiaľ je to možné, v prvom rade sa snažíme o predchádzanie vzniku napätia, konfliktu, či agresívneho správania, ak už vznikne konflikt využívame nasledovné techniky deeskalácie:
  - nadviazanie kontaktu, oslovenie a snaha o upokojenie, poskytnutie priestoru pre vyjadrenie pocitov a myšlienok,
  - snažiť sa obmedziť stimul konfliktu,
  - verbálna deeskalácia,
  - riadený rozhovor, vyhnutie sa slovu „nie“, nesnažiť sa dohovárať a prekričať, nesúdiť, odpovedať na otázky, ale ignorovať verbálnu agresivitu, vyhnúť sa vytváraniu požiadaviek, reflektovanie, zmeniť konfrontáciu na diskusiu,
  - rešpektovať osobný priestor,
  - uvedomovať si reč svojho tela, správanie musí signalizovať bezpečie a pokoj
  - proxemika: udržiavať bezpečnú vzdialenosť, mať vhodný postoj, nestáť v konfrontačnom postavení priamo, byť stranou, nemať útočný postoj napr. ruky vbok alebo defenzívny napr. ruky na prsiach, nepoužívať negatívne gestá, napr. kývanie hlavou, krčenie ramien, ruky vo vreckách, ruky za chrbtom, nepokojné pohyby rúk a pod.
  - kinezika: očný kontakt musí byť primeraný a netrvať dlho,
  - prozódia: vlastnosti reči, prízvuk, intonácia, frázovanie, rytmus - načúvanie, - vyjadrenie empatie, eliminácia pocitov frustrácie a bezmocnosti, snažiť sa pochopiť pocity, nie činy, nerobiť „rozhodcu“ pri konflikte, rovnocennosť,

- poskytnutie možností voľby, napr. budeme postupovať takto alebo takto,
  - vysvetľovanie, popisovanie,
  - vyjednávanie, nájsť zhodu, zhodnúť sa na pravdivých údajoch, základných princípoch, na možnosti, že to, čo hovorí môže byť pravdepodobné alebo možné
  - odvrátenie pozornosti (napr. ponúknuť pitie), rozptýlenie, ticho, využitie upokojujúcich rituálov, dychových cvičení, odpočinok,
  - bezpečný odchod, únik zo situácie pokiaľ žiadna z vyššie uvedených techník nefunguje,
- b) spracovať záznam zo vzniknutej udalosti bezprostredne ako je to možné,
c) informovanie nadriadeného a riaditeľa